

VYSOKÁ ŠKOLA EKONOMICKÁ V PRAZE
FAKULTA MEZINÁRODNÍCH VZTAHŮ

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

2010

Přemek Hrančík

VYSOKÁ ŠKOLA EKONOMICKÁ V PRAZE

Fakulta mezinárodních vztahů

Obor: Mezinárodní obchod

Sasko – hospodářská charakteristika a vztahy s ČR

Bakalářská práce

Vypracoval: Přemek Hrančík

Vedoucí bakalářské práce: Ing. Martina Jiránková, Ph.D.

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma „Sasko – hospodářská charakteristika a vztahy s ČR“ vypracoval samostatně. Veškerou použitou literaturu a podkladové materiály uvádím v přiloženém seznamu literatury.

V Praze dne 29. dubna 2010

.....

Podpis

Poděkování

Na tomto místě bych rád poděkoval své vedoucí práce, Ing. Martině Jiráňkové, Ph.D., za odborné vedení, cenné rady, připomínky a čas, který mi v rámci přípravy této práce věnovala.

Obsah

ÚVOD.....	5
1 OBEČNÁ CHARAKTERISTIKA SVOBODNÉHO STÁTU SASKO.....	8
1.1 Základní informace o spolkové zemi	8
1.2 Státní správa a politický systém.....	10
1.3 Sasko v EU a mezinárodní vztahy.....	12
1.4 Historický vývoj saského hospodářství	14
2 HOSPODÁŘSKÉ UKAZATELE A POSTAVENÍ SASKA V SRN	17
2.1 Hrubý domácí produkt.....	19
2.2 Nezaměstnanost a pracovní trh	21
2.3 Zahraniční obchod.....	23
2.3.1 Komoditní struktura.....	24
2.3.2 Teritoriální struktura	24
2.4 Veřejné investice a veřejný dluh	26
2.5 Kupní síla a příjem na obyvatele.....	30
3 ČESKO - SASKÉ HOSPODÁŘSKÉ VZTAHY A PŘESHRANIČNÍ SPOLUPRÁCE	32
3.1 Obchodní výměna ČR – Sasko	32
3.1.1 Komoditní struktura.....	33
3.2 Institucionální podpora vzájemné spolupráce ČR a Sasko	36
3.2.1 Česko-německá obchodní a průmyslová komora (ČNOPK)	36
3.2.2 Společnost na podporu hospodářství Sasko	37
3.3 Euroregiony.....	38
3.3.1 Euroregion Elbe/Labe	38
3.3.2 Euroregion Erzgebirge/Krušnohoří	40
ZÁVĚR.....	41
SEZNAM GRAFŮ	44
SEZNAM OBRÁZKŮ	44
SEZNAM TABULEK.....	44
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	45
POUŽITÉ ELEKTRONICKÉ ZDROJE	45
PŘÍLOHY	49
SEZNAM PŘÍLOH	49

Úvod

Pro svou bakalářskou práci jsem zvolil téma „Sasko – hospodářská charakteristika a vztahy s Českou republikou“. Důvodem byl mimo jiné fakt, že se již patnáctým rokem aktivně učím německý jazyk, v letech 2005 - 2006 jsem měl jedinečnou možnost cestovat po Německu a trávit školní rok na gymnáziu Regiomontanus Gymnasium Haßfurt a v letním semestru 2010/2011 budu prohlubovat znalosti němčiny v rámci programu Erasmus na Wirtschaftsuniversität Wien. V současné době také získávám praxi ve švýcarské společnosti podporující německy hovořící firmy při budování obchodních vztahů se zeměmi střední a východní Evropy, kdy velká část klientely pochází právě ze sousedního a dynamicky se rozvíjejícího Saska.

Náš velký západní soused, Spolková republika Německo, je většinou vnímána jako jeden celistvý národní stát s přirozeným centrem a vládou v Berlíně. V rukou nejvyšší úrovně veřejné správy, kterou společně utváří spolkový prezident, vláda, kancléř a německý parlament (Spolkový sněm-Bundestag), je například zahraniční politika, důležitá pro vystupování státu navenek. Ovšem tato federativní republika je složena z 16 spolkových států s vysokým stupněm autonomie, které disponují, v rámci „německého systému“, řadou pravomocí. Každá spolková země má vlastní ústavu, vládu a jednokomorový parlament – tedy právo samostatného zákonodárného procesu. Ve vlastní režii mají jednotlivé země také oblast školství – významnou měrou se podílí na vysokém školství; řídí činnost policie a zajišťují tak vlastní vnitřní bezpečnost. Země kontrolují a samostatně zajišťují také velkou část veřejné správy včetně soudnictví, mají celou řadu vlastních institucí včetně např. vlastních statistických úřadů. Svobodný stát Sasko disponuje rovněž vlastním zastoupením ve strukturách EU, resp. kontaktní kanceláří v Bruselu a snaží se o rozvíjení svých vlastních bilaterálních mezinárodních vztahů s okolním světem, přičemž představuje plnohodnotného partnera a nikoliv pouze jednu z mnoha spolkových zemí v SRN. Je zde viditelná snaha a tendence vyjednávat a vystupovat v zahraničí zcela samostatně.

Je tedy zřejmé, že v rámci SRN je třeba rozlišovat mezi obyvateli jednotlivých spolkových zemí, kteří se ke svým tradičním, v případě této bakalářské práce - saským kořenům, také hrdě hlásí. Zatímco SRN existuje v dnešní podobě teprve několik let, Svobodný stát Sasko má velmi rozmanitou minulost a dlouhou tradici. Dokládá to rok 929, kdy byla založena

Míšeňská marka, což se považuje za okamžik vzniku Saska. Je tedy logické, že se naši severní sousedé cítí podle svých kořenů Sasy a že postavení spolkových zemí je v rámci federativního uspořádání velmi významné.

Značný a rostoucí význam má Sasko i pro Českou republiku, přičemž je možno nalézt mnoho argumentů a společných rysů, které hovořily a nadále hovoří pro užší spolupráci obou regionů. Svobodný stát Sasko se vyznačuje geografickou blízkostí, byl v minulosti stejně jako naše republika součástí východního bloku; prošel nelehkým obdobím transformace a nakonec se stal nejdynamičtějším spolkovým regionem, co se týče hospodářského růstu v posledních letech. Země se vyznačuje obdobnou strukturou průmyslu, což umožňuje úzkou hospodářskou spolupráci a tím i čilou obchodní výměnu.

Cílem této bakalářské práce je především blíže charakterizovat saský region, provést přehlednou analýzu tamější ekonomiky pomocí vybraných hospodářských ukazatelů, porovnat zemi s ostatními spolkovými zeměmi v rámci SRN a v neposlední řadě poukázat na úzkou vzájemnou provázanost saské a české ekonomiky, která byla ještě umocněna vstupem ČR do struktur Evropské unie.

V první části práce se zaměřím na obecnou charakteristiku Svobodného státu Sasko, kdy nejprve podám základní informace o zemi, její rozloze a obyvatelstvu. Dále přiblížím administrativní členění, politický systém a státní správu. Díky východnímu rozšíření EU se Sasko přesunulo z okrajové části do středu samotné Unie a nyní výrazně těží z úzké spolupráce nejen s nejbližšími sousedními zeměmi, ale i s dalšími okolními státy a regiony světa. Zde bych se rád zaměřil na postavení Saska v EU a na jeho mezinárodní vztahy. V závěru této části popisují historické milníky ve vývoji saského hospodářství, neboť saský region byl vždy tradičním místem, kam se soustřeďoval průmysl a řemeslná výroba.

V druhé části se věnuji hospodářské charakteristice Saska pomocí vybraných ekonomických ukazatelů, kterými jsou v první řadě hrubý domácí produkt. Dále popisují vývoj a současný stav nezaměstnanosti a pracovního trhu v Sasku, saského zahraničního obchodu, jenž je také analyzován z hlediska komoditní a teritoriální struktury. Zaměřuji se rovněž na vývoj a stav veřejných investic a veřejného dluhu a posledním ekonomickým faktorem v této části je kupní síla a příjem na obyvatele. Všechny uvedené makroekonomické ukazatele srovnávám především s bývalými východoněmeckými, ale i s ostatními spolkovými zeměmi v rámci SRN.

Ve třetím oddílu této bakalářské práce se zabývám česko-saskými hospodářskými vztahy a přeshraniční spoluprací. Geografická blízkost, obdobná průmyslová struktura obou zemí a rozsáhlé vztahy českých a saských firem umožňují v současné době čilou obchodní výměnu, kterou analyzuji také z hlediska komoditní struktury. Vzájemná spolupráce ČR a Sasko je podporována také řadou významných institucí, přičemž jsem se zde zaměřil na dvě nejvýznamnější z nich. V závěru jsou uvedeny hlavní česko-saské euroregiony, které představují velmi intenzivní formu bilaterální spolupráce mezi oběma regiony.

Jako metody výzkumu byly v této práci použity zejména analýza (rozběr), deskripce (popis) a komparace (porovnání).

1 OBECNÁ CHARAKTERISTIKA SVOBODNÉHO STÁTU SASKO

1.1 Základní informace o spolkové zemi

„Freistaat Sachsen“ neboli Svobodný stát Sasko je oficiální název jedné z 16 německých spolkových zemí a zároveň země, která je naším severozápadním sousedem a vytváří společnou hranici v délce 454 km. Rozloha¹ tohoto „svobodného státu“, což je historické označení odkazující na demokratickou tradici země, činí 18 416 km². Jedná se tedy o čtvrtou nejmenší spolkovou zemi. V rámci Německa se rozprostírá ve východní části spolkové republiky a má společnou hranici s Bavorskem, Durynskem, Saskem-Anhaltskem a Braniborskem. Na východě sousedí dále také s Polskem, na jihu pak s naší republikou, respektive Libereckým, Ústeckým a Karlovarským krajem. Struktura území je velmi různorodá. Sasko se rozprostírá od hřebenu Krušných hor a vogtlandských vrchů na jihu přes středosaskou pahorkatinu a Lužické hory až po Lipskou kotlinu a Dolní Lužici na severu. Nejvyšším bodem je Fichtelberg v Krušných horách s výškou 1215 m, nejvýznamnější řekou pak Labe s délkou 180 km.

Co se týče počtu obyvatel, řadí se Sasko ke středně velkým spolkovým zemím.² Z celkového počtu obyvatel Německa zabírá se svými 4,193 mil. obyvatel přibližně 5 %.³ Téměř třetina z nich pak žije ve třech nejvýznamnějších oblastech regionu. Jednak na území horního Polabí mezi Pirnou a Míšní, přičemž přirozeným centrem je zde hlavní město Drážďany, dále v okolí města Lipska a v jihozápadní oblasti mezi Chemnitz (Saská Kamenice) a Zwickau. Naopak řídké osídlení je typické pro severovýchodní oblast země při polské hranici - Lužici, pro území mezi městy Torgau, Döbeln a Grimma a také pro hornatou oblast Krušných hor.

Hustota obyvatelstva činí 229 obyv./ km² a řadí Sasko na první místo v rámci srovnávání mezi novými spolkovými zeměmi (s výjimkou Berlína). Velmi rozmanité je i samotné složení obyvatelstva. Na území svobodného státu vedle sebe žijí nejen Sasové, ale i Míšeňané, Krušnohořané, Dolnoslezané, Vogtlaňďané a v neposlední řadě národnostní menšina asi 60 000 Lužických Srbů. Dvě třetiny z nich pak žijí především v okolí města Bautzen (Budyšín), které návštěvníky zaujme například dvojjazyčným značením cedulí a pouličních ukazatelů či obyvateli

1 Zemské ředitelství Dresden, Svobodný stát Sasko, dostupné z <http://kancelar-hejtmana.kraj-lbc.cz/page822;10.2.2010>

2 přehled jednotlivých spolkových zemí včetně jejich základních informací v příloze č.1

3 Statistische Ämter des Bundes und der Länder – Gebiet und Bevölkerung; dostupné z http://www.statistik-portal.de/Statistik-Portal/de_jb01_jahrtab1.asp;10.2.2010

v tradičních krajích. Dodržování kulturních a náboženských tradic je pro místní velmi důležité a většina z nich se hlásí k evangelické nebo katolické církvi. Kultura tohoto západoslovanského národa spadá podle zemské ústavy pod ochranu státu.⁴

Co se týče administrativního členění, dělí se Sasko na 3 tzv. vládní kraje. Jsou jimi Drážďany, Lipsko a Chemnitz. Po správní reformě, která nabyla účinnost dne 1. 8. 2008, se vládní kraje dále člení na 10 okresů a 3 statutární města (Drážďany, Chemnitz, Lipsko), které mají rovněž funkci okresů. Hlavním městem spolkové země jsou Drážďany s 512 274 obyvateli, ovšem největším městem je Lipsko s 516 005 obyvateli.⁵

Obrázek 1: Mapa Svobodného státu Sasko

Zdroj: Sachsen - Ein Land in Bewegung, dostupné z http://www.invest-in-saxony.de/de/Downloads/Broschueren/Sachsen_allgemein/101261.html; 10.2.2010

⁴ Sachsen – die Fakten 2006 (tschechisch), dostupné z <https://publikationen.sachsen.de/bdb/listByKeyword.do?currentPage=3>, str. 8, 10.2.2010

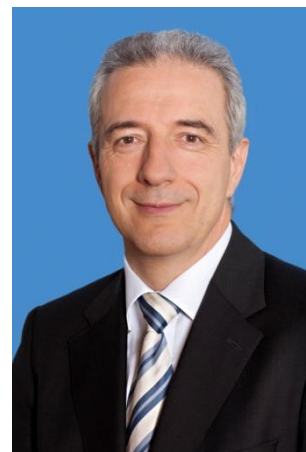
⁵ Bevölkerung des Freistaates Sachsen am 31. Juli 2009 nach Kreisfreien Städten und Landkreisen sowie Geschlecht, dostupné z http://www.statistik.sachsen.de/21/02_02/02_02_05k_tabelle.pdf, 10.2.2010

1.2 Státní správa a politický systém

Nejvyššími úřady v zemi jsou Saská státní kancelář a dalších devět ministerstev, které jsou funkčně rozlišeny podle oblasti působnosti, podobně jako je tomu i v České republice. V čele jednotlivých resortů stojí státní ministři, kteří společně s předsedou vlády Svobodného státu Sasko tvoří vrcholný orgán – státní vládu. Premiérem se stal dne 28. 5. 2008 křesťanskodemokratický politik (CDU) Stanislaw Tillich⁶, který je prvním zemským premiérem Německa, jenž není Němec, ale hlásí se k národnostní menšině Lužických Srbů. Jako předseda vlády reprezentuje zemi navenek. Dalšími jeho úkoly jsou jmenování a odvolávání ministrů, úředníků, soudců nebo státních tajemníků, stanovení počtu ministerstev, má právo udělovat milost a v neposlední řadě rozhoduje o budoucím směřování politiky.

Obrázek 2:

Stanislaw Tillich

Při tom je podporován již zmíněnou Saskou státní kanceláří. Jejimi hlavními úkoly jsou zejména udržování vztahů se Spolkovou republikou a dalšími spolkovými zeměmi, podpora příhraniční spolupráce s vládami sousedních států České republiky a Polské republiky, určování politických směrnic či příprava jednání kabinetu.⁷

Zákonodárnou moc představuje Saský zemský sněm (Landtag), který byl zvolen dne 30. 8. 2009. V současnosti je složen ze 132 poslanců, přičemž jedno volební období poslanců zde trvá pět let. Jejich hlavním úkolem je především tvorba zemských zákonů, schvalování státního rozpočtu a kontrola státní vlády. Zasedání zemského sněmu jsou až na výjimky veřejná, občané mohou jednání navštěvovat i bez předchozího nahlášení. Všechna usnesení jsou přijímána valným shromážděním – plénem, což je současně fórum pro důležitá politická sdělení a veřejné debaty. Současným předsedou je Dr. Matthias Röbner, I. místopředsedkyní Andrea Dombois.⁸

V saském parlamentu existuje celkem 6 politických stran. Ve volbách v roce 2009 získala nejvíce hlasů CDU - Křesťanskodemokratická unie (40,2 %), která utvořila koalici společně s FDP - Svobodnou demokratickou stranou (10,0 %). Do parlamentu se také dostaly frakce

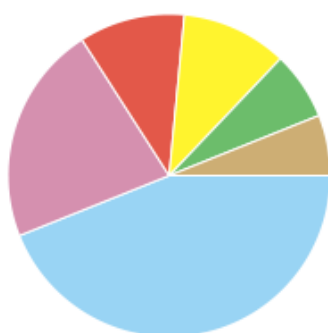
⁶ obrázek dostupný z <http://www.ministerpraesident.sachsen.de/174.htm>; 12.2.2010

⁷ Úkoly státní kanceláře, dostupné z <http://www.sachsen.de/cz/291.htm>; 12.2.2010

⁸ Sächsischer Landtag – Parlament, dostupné z <http://www.landtag.sachsen.de/cs/1716.aspx>; 12.2.2010

DIE LINKE – Levice s 20,6 % hlasů, Sociálnědemokratická strana Německa SPD s 10,4 %, Die Grünen – Zelení s 6,4 % a vůbec poprvé se podařilo v jedné spolkové zemi proniknout do všech krajských sněmů, které plní funkci komunálních samosprávných orgánů, také pravicovým extrémistům. Krajně pravicová Národnědemokratická strana Německa NPD, která je pod stálým dohledem německého úřadu pro ochranu ústavy, zečtyřnásobila svůj zisk oproti předchozím volbám a získala 5,6 % celkových hlasů.⁹

Graf 1: Rozdělení křesel

Frakce	Křesla
CDU (Křesťanskodemokratická unie)	58
DIE LINKE (Levice)	29
SPD (Sociálnědemokratická strana Německa)	14
FDP (Svobodná demokratická strana)	14
GRÜNE (Zelení)	9
NPD (Národnědemokratická strana Německa)	8

Zdroj: Sächsischer Landtag – Parlament, dostupné z <http://www.landtag.sachsen.de/cs/1716.aspx>; 12.2.2010

S ohledem na výsledky voleb došlo v Saském zemském sněmu k přerozdělení jednotlivých křesel mezi politické strany. Jak je vidět z grafu č. 1, vytvořená koalice mezi Křesťanskodemokratickou unií (CDU) a Svobodnou demokratickou stranou (FDP) získala celkem 72 ze 132 křesel, tedy nadpoloviční většinu.

V posledních letech došlo v Sasku také k výrazné modernizaci celého administrativního procesu. Komunikace s úřady probíhá ve velké míře pomocí moderních komunikačních technologií, především pomocí internetu, což značnou měrou usnadňuje, zrychluje a celkově zefektivňuje spolupráci a komunikaci mezi státem, obcí a samotným občanem. Saská státní správa využívá výhod systému elektronické státní správy E-Government a vytvořila dlouhodobý plán, který počítá s více než 130 projekty na státní a přibližně 70 projekty na komunální úrovni. Již před 5 lety byl spuštěn portál veřejné správy se službou pro vyplňování a podávání formulářů, s redakčním systémem a společným zemským portálem. Prostřednictvím těchto novinek mohou všechny obecní a zemské úřady nabízet nejen občanům, ale i podnikatelům

9 iHned.cz – Pravicový extrémisté uspěli v Sasku. Využili slabin velkých stran, 10.6.2008, dostupné z <http://zahranicni.ihned.cz/c1-25377080-pravicovi-extremiste-uspeli-v-sasku-vyuzili-slabin-velkych-stran>; 12.2.2010

velmi snadný a pohodlný přístup k elektronickým službám státní správy. V rámci saské státní administrativy je k dispozici také datová síť InfoHighway, pomocí níž si mohou všichni zaměstnanci státní správy vyměňovat informace, jako kdyby seděli vedle sebe v jedné budově. Dále mají všechny obce a města přístup na snadno dostupnou a dobře zabezpečenou tzv. Komunální datovou síť, která zajišťuje snadnou komunikaci mezi sebou navzájem a také komunikaci se státní vládou. Síť InfoHighway a Komunální datová síť jsou pak dále napojeny na síť TESTA zřízenou Spolkovou republikou Německo. Takto je zajištěna komunikace se spolkovou státní správou, s jinými zeměmi a se správou evropskou.¹⁰

1.3 Sasko v EU a mezinárodní vztahy

Svobodný stát Sasko se díky východnímu rozšíření Evropské unie v letech 2004 a 2007 přesunul z okrajové části přímo do centra samotné EU a výrazně těží z úzké spolupráce se svými nejbližšími sousedy, tj. s Českou a Polskou republikou. Rozšíření Unie přináší saským firmám a občanům výhody v podobě přístupu na nové trhy a možnosti realizovat své podnikatelské záměry, na druhou stranu jsou zde nevýhody v podobě větší a ostřejší konkurence právě ze strany nových členů EU.

Země se velkou měrou angažuje také do prosazování svých vlastních zájmů na evropské úrovni především prostřednictvím Spolkové rady se sídlem v Berlíně. Důležité bylo přitom zavedení tzv. Evropského článku do německých zákonů v roce 1992, který zní: „V záležitostech Evropské unie spolupůsobí Spolkový sněm a prostřednictvím Spolkové rady také spolkové země“. Evropská komise tedy posílá své návrhy a konzultační materiály nejen centrální vládě SRN, ale také jednotlivým spolkovým vládám a parlamentům jednotlivých zemí. Kontakt s institucemi v rámci EU zajišťuje saská kontaktní kancelář v Bruselu a dislokované pracoviště Státní kanceláře.¹¹

¹⁰ E-Government in Freistaat Sachsen, dostupné z <https://publikationen.sachsen.de/bdb/showSearchResult.do?currentPage=1>, 24.2.2010

¹¹ Bundesrat, dostupné z http://www.bundesrat.de/nn_6904/DE/struktur/recht/euzblg/euzblg-node.html?__nnn=true, 24.2.2010

Hlavní cíle saské politiky v EU, které uvádí saská vláda na svém oficiálním webu, jsou následující¹²:

1. Účinné zastupování saských zájmů vůči EU.
2. Aktivní účast na utváření budoucnosti EU.
3. Informování občanů Svobodného státu Sasko o evropských záležitostech, které jsou pro ně důležité.
4. Postavení zemské správy do pozice, ve které bude dbát profesionálně a s vysokou efektivitou na své dříve uvedené úkoly.
5. Rozsáhlé využívání možností podpory nabízené Evropskou unií k budování státu.

EU nabízí podporu Sasku prostřednictvím 3 hlavních strukturálních fondů – Evropského fondu pro sociální rozvoj (EFRE), Evropského sociálního fondu (ESF) a Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (ELER). Důsledkem východního rozšíření EU ale dochází k postupnému snižování finančních prostředků, které je možno v Sasku čerpat. Prostředky z fondů jsou v daleko větší míře přidělovány novým členským zemím se slabším hospodářstvím a infrastrukturou. Přesto jsou v období strukturálních fondů 2007 – 2013 pro zemi k dispozici prostředky EU ve výši 4 miliard euro. Hlavním účelem podpory je zvyšování růstu HDP, tvorba nových pracovních míst a zlepšení podnikatelského prostředí, příhraniční spolupráce a rozvoj venkovských regionů a také investice do inovací a vědeckého výzkumu.¹³

Velmi důležité je pro Sasko udržování a budování mezinárodních vztahů s evropskými, ale i mimoevropskými regiony. Země se může pochlubit vlastním zastoupením při Evropské unii, kdy byla v Bruselu zřízena Saská kontaktní kancelář. Je zde viditelná snaha o rozvíjení vlastních bilaterálních vztahů se zahraničím a Sasko je již nyní plnohodnotným partnerem, nikoliv pouze jednou z mnoha spolkových zemí v rámci SRN. Svobodný stát se často snaží vystupovat v zahraničí zcela samostatně. V současnosti úzce spolupracuje s více než 30 státy, přičemž hlavními partnery jsou státy střední a východní Evropy, v čele s Českou a Polskou republikou. Spolupráce s Českou republikou bude více přiblížena v 3. části této bakalářské práce.

12 Stěžejní témata saské evropské politiky, dostupné z <http://www.sachsen.de/cz/823.htm>, 24.2.2010

13 Europa für Sachsen, dostupné z <http://www.europa.sachsen.de/7924.htm>; 24.2.2010

Další intenzivní forma kooperace ze strany Saska se týká také následujících 5 regionů: Alberta/Kanada, Bretan/Francie, Hubei/Čína, Slovensko a Maďarsko. Spolupráce zde probíhá na konkrétních projektech (např. zakládání dvojjazyčných mateřských a základních škol, výměnné programy a partnerství středních a vysokých škol) nebo v tematicky specifických seskupeních. Vedle již existujících partnerství buduje Sasko dobré vztahy s Estonskem, Litvou, Finskem, Velkou Británií, Izraelem, Itálií, Španělskem, Makedonií, Rumunskem, Bulharskem, Ukrajinou, Rakouskem, Holandskem, dále probíhá zvláštní spolupráce s regiony Tatarstán a Baškortostán v Ruské federaci, s některými čínskými provinciemi (např. Hubei), s Kazachstánem, Uzbekistánem či Vietnamem. Pro všechny uvedené země je Svobodný stát Sasko spolehlivým partnerem ve všech oblastech vzájemné spolupráce.¹⁴

1.4 Historický vývoj saského hospodářství

Saský region byl odpradáвна místem, kam se soustřeďovala průmyslová a řemeslná výroba. Dvojnásob to platilo pro tradiční středisko obchodu Drážďany. Již kolem roku 1798 ve svobodném státě proběhla první vlna průmyslové revoluce, která s sebou přinesla řadu významných změn do života místních obyvatel. Důležitým předpokladem pro revoluci byla přítomnost rozsáhlé textilní výroby a také těžkého průmyslu, zvláště pak hutnictví. Světově proslulými se stal také saský porcelán vyráběný míšeňskou manufakturou. V letech 1835 až 1839 byla mezi hospodářskými středisky Drážďany a Lipskem vybudována železnice pro dálkovou nákladní a osobní přepravu, která byla v rámci území Německa první svého druhu. Zásadní přelom v saské lodní dopravě přináší použití parního stroje. První parník byl na Labe spuštěn v roce 1835 a o rok později, v roce 1836, pak byla založena Sasko-česká paroplavební společnost pro osobní a nákladní dopravu, která začala provozovat osobní lodní dopravu na trase Litoměřice – Drážďany. S postupným hospodářským a průmyslovým rozvojem regionu se začaly objevovat vedle tradičního textilního průmyslu a hutnictví nové obory, především strojírenství a elektrotechnický průmysl; na významu nabývají také dřevozpracující a sklářský průmysl. Do oblastí kolem měst Chemnitz a Zwickau se začal nově soustředit také automobilový průmysl. Saské podniky se podílely velkou měrou i na další fázi průmyslové revoluce v Německu, která proběhla v 19. a následně na počátku 20. století. Příkladem může být společnost August Horch z města Zwickau, která byla průkopníkem ve výrobě automobilů.

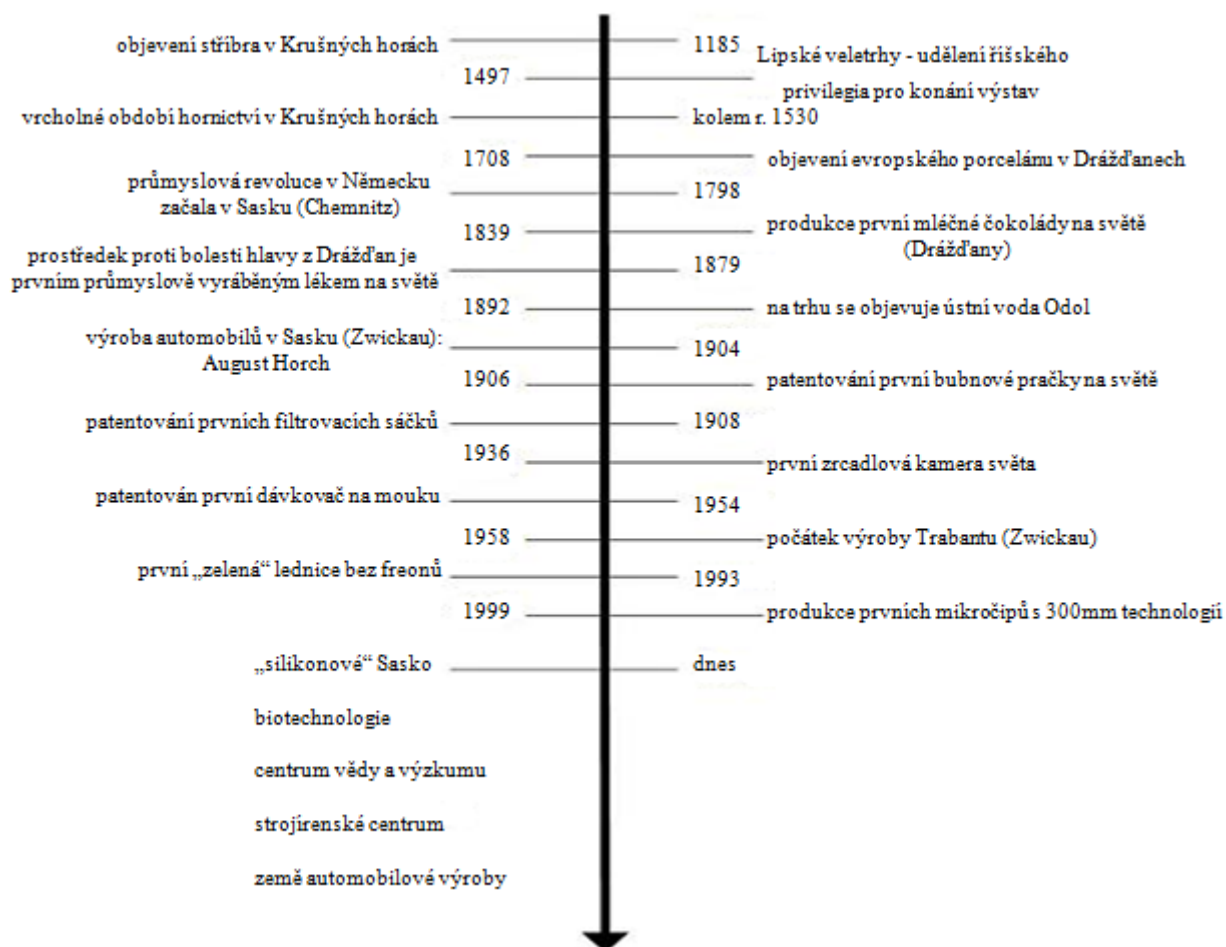
14 Sachsen – die Fakten 2006 (tschechisch), dostupné z <https://publikationen.sachsen.de/bdb/listByKeyword.do?currentPage=3>, str. 36; 24.2.2010

Na počátku 20. století tvořil Svobodný stát Sasko společně se spolkovou zemí Durynsko, Sasko-Anhaltsko a některými severními regiony Bavorska jednu z nejrozsáhlejších souvislých průmyslových oblastí v celé, tehdy velmi rychle rostoucí Německé říši. V roce 1925 pracovalo v průmyslu a řemeslné výrobě na 2,6 mil. obyvatel Saska, což odpovídalo 20,5 % všech zaměstnanců činných v tomto odvětví na území celé Říše (v Porúří: 15,7 %). Rozvíjející se průmysl a řemesla se přestala postupně soustředit jen na hlavní střediska regionu, ale začala se přesouvat také do menších měst a obcí v zemi. Vysoká zaměstnanost v perspektivních oborech tehdejší doby přinesla obyvatelům prospěch a očekávaný blahobyt, což dokládají následující údaje: v roce 1938, tedy těsně před zahájením druhé světové války, činil saský národní důchod na obyvatele 878 říšských marek, což bylo přibližně 9 % nad průměrem celé Německé říše (804 říšských marek). Mimo jiné bylo Sasko v té době mnohem hustěji zalidněno, než je tomu dnes. Hustota zalidnění 347 obyv./ km² byla nejvyšší hodnotou mezi všemi spolkovými zeměmi.¹⁵

Sekundární sektor si udržel svůj význam i po ukončení druhé světové války po roce 1945. Následný socialistický režim, kdy hrála stejně jako u nás významnou roli komunistická strana a systém kolektivismu, ještě dokonce znásobil význam průmyslu a celého sekundárního sektoru v Sasku. To se ale vzápětí propadalo stále hlouběji do ekonomické stagnace, protože neschopnost vedení země investovat do nových a tolik potřebných technologií, iracionalita centrálního plánování, kdy se vyrábělo na sklad bez vazby na trh, který už prakticky ani neexistoval, vedly ke ztrátě konkurenceschopnosti celých výrobních odvětví a celkové neproduktivitě. Důležitý impuls pro oživení saského hospodářství přinesl až 3. říjen 1990, kdy došlo ke znovusjednocení Německa.

¹⁵ Historie, dostupné z http://www.smwa.sachsen.de/de/Wirtschaft/Wirtschaftsstandort_Sachsen/Historie/17444.html, 26.2.2010

Graf 2: Historické milníky saského hospodářství

Zdroj: vlastní úprava; dostupné z http://www.smwa.sachsen.de/de/Wirtschaft/Wirtschaftsstandort_Sachsen/Historie/17444.html; 26.2.2010

2 HOSPODÁŘSKÉ UKAZATELE A POSTAVENÍ SASKA V SRN

Svobodný stát Sasko se v současnosti vyznačuje vysokou technologickou vyspělostí a konkurenceschopností v mezinárodním srovnání zemí. Po realizaci velkých strukturálních reforem z 90. let je pro zemi příznačný rychlý rozvoj jednotlivých sektorů, zvláště pak průmyslu a s tím spojená rostoucí poptávka po vysoce kvalifikované pracovní síle, což je impuls pro investice do saského vzdělávacího systému. Srovnáme-li Sasko s ostatními novými spolkovými zeměmi, zjistíme, že i zde má v řadě ukazatelů vedoucí postavení. Abstrahujeme-li od nezaměstnanosti, je možné říct, že země stojí na špici bývalého východoněmeckého hospodářství. V rámci bývalého východního bloku je to největší a zároveň nejlidnatější spolková země. Žije zde 4,193 mil. obyvatel, tj. přibližně 26 % všech obyvatel nových spolkových zemí. Stejně tak zaujímá první příčku v hustotě obyvatelstva s hodnotou 228 obyv./km² (nové spolkové země včetně Berlína: 152 obyv./km², SRN: 230 obyv./km²).¹⁶ Vedoucí pozici mezi novými spolkovými zeměmi má také při srovnávání hustoty pracovních míst. V roce 2008 činila tato hustota 466 výdělečně činných osob na 1000 obyvatel Saska (nové spolkové země včetně Berlína: 450). Na prvním místě je tato spolková země také např. v oblasti investic, neboť v roce 2008 byl podíl Saska na celkových investicích, které přitekly do Německa, 22,9 %.¹⁷

Motorem saské ekonomiky je dnes pět ústředních hospodářských oblastí se třemi aglomeračními jádry. Hlavní a vůbec nejproduktivnější oblastí jsou ale bezpochyby Drážďany, které vytváří, spolu s městem Freiberg, tzv. „Silikon Saxony“. Jedná se o region se světově významnými společnostmi z oblasti elektrotechniky a mikroelektroniky. V oblasti působí na 250 IT – a jiných společností (např. AMD, Infineon/Quimonda, Advanced Mask Technology Center, Siltronic a SolarWorld AG), které zde zaměstnávají přibližně 35 000 obyvatel. Další ústřední hospodářskou oblastí je region Lipska, který je známý přítomností obchodu, logistiky, mediálních a finančních služeb, výstavnictví (např. každoroční autosalón na Leipziger Messe), ale především také automobilového průmyslu (BMW, Porsche, Volkswagen), jenž na sebe v saském regionu váže na 500 dalších firem - dodavatelů. Třetí přední hospodářskou oblastí je

¹⁶ Statistische Ämter des Bundes und der Länder – Gebiet und Bevölkerung; dostupné z http://www.statistik-portal.de/Statistik-Portal/de_jb01_jahrtab1.asp; 1.3.2010

¹⁷ Wirtschaftsstandort Sachsen; dostupné z http://www.smwa.sachsen.de/de/Wirtschaft/Wirtschaftsstandort_Sachsen/17385.html, 1.3.2010

region Chemnitz-Zwickau, který je střediskem strojírenského průmyslu. Tyto tři ekonomicky významné oblasti tvoří hlavní body saského trojúhelníku.¹⁸

Sasko disponuje také velmi výkonným vysokoškolským systémem, který je založený na úzké spolupráci mezi domácími firmami a samotnými studenty. V zemi se nachází mimo jiné sedm univerzit (Universität Leipzig, TU Dresden a TU Chemnitz, TU Bergakademie Freiberg, Internationales Hochschulinstitut Zittau, Handelshochschule Leipzig a také Dresden International University, přičemž tato je v soukromém vlastnictví), na kterých studovalo v zimním semestru 2007/2008 přibližně 76 000 studentů. Dále se zde nachází sedm vysokých uměleckých škol, dalších jedenáct odborných vysokých škol (Dražďany, Lipsko, Mittweida, Zittau, Zwickau, Plauen, Lichtenwalde a Moritzburg) a dvě vysoké školy správně-administrativní. Propracovaný vzdělávací systém vysokých škol v Sasku přispívá také nemalou měrou k rozvoji vědy a výzkumu. Tomu odpovídají i následující čísla¹⁹: přibližně 46 % všech vědců a výzkumníků z nových spolkových zemí pochází právě ze Saska; stejně tak na 40 % všech patentů, které byly přihlášeny bývalými východoněmeckými zeměmi v průběhu roku 2008, pocházelo právě odsud. To, že zde má věda a výzkum výjimečné postavení dokládá i procentuální podíl HDP, jenž je vydáván právě na vědecko-výzkumné účely. V roce 2007 to činilo 2,59 % HDP, čímž se Sasko, opět, jako jediná z nových spolkových zemí, vyrovnala celoněmeckému průměru: 2,53 %.^{20,21}

18 Hospodářský profil spolkové země Svobodný stát Sasko, dostupné z <http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/nemecko/hospodarsky-profil-freistaat-sachsen/1000636/50094>; 1.3.2010

19 Wirtschaftsstandort Sachsen – Standortvorteile; dostupné z http://www.smwa.sachsen.de/de/Wirtschaft/Wirtschaftsstandort_Sachsen/Standortvorteile/17457.html; 1.3.2010

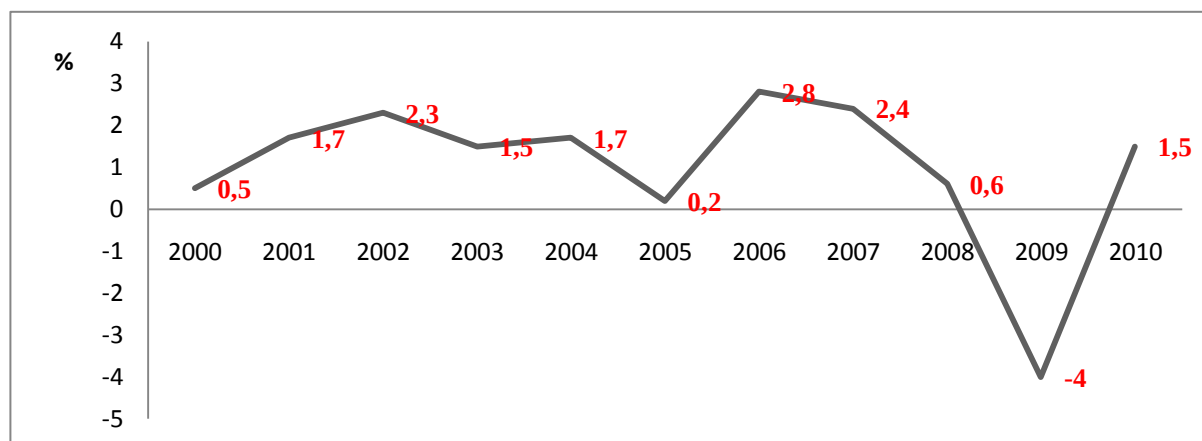
20 Statistisches Bundesamt Deutschland – Forschung und Entwicklung; dostupné z <http://www.destatis.de/jetspeed/portal/cms/Sites/destatis/Internet/DE/Content/Statistiken/BildungForschungKultur/ForschungEntwicklung/Tabellen/Content75/FuEAusgabenUndBIPZeitreihe,templateId=renderPrint.psml>; 1.3.2010

21 výdaje na vědu a výzkum v jednotlivých spolkových zemích uvedeny v příloze č.2

2.1 Hrubý domácí produkt

Saská ekonomika vzrostla od počátku nového tisíciletí do roku 2008 o úctyhodných 13,7 %²², což je v celém Německu druhý největší růst hned po Bavorsku. Největší meziroční přírůstek HDP v tomto období byl v roce 2006 (2,8 %), následuje rok 2007 (2,4 %).²³

Graf 3: Hospodářský růst v Sasku v letech 2000-2010

Zdroj: WirtschaftsAtlas Sachsen 2009 – Entwicklung des Bruttoinlandsproduktes, dostupné z http://web.mapchart.com/www-shared/tmp/ihk/4_1_1_Text.pdf; 2.3.2010

Zatímco také ještě v roce 2008 zaznamenalo Sasko přírůstek HDP o 0,6 %, pro rok 2009 se naopak předpokládá výrazný pokles až o 4% v důsledku konjunkturální krize. V rámci celého SRN se na rok 2009 počítá s ještě větším poklesem až o 4,9 %, naopak nové spolkové země počítají s hodnotou – 3,6 %, což je o něco mírnější pád. Důvodem tohoto mírnějšího průměrného poklesu v bývalých východoněmeckých spolkových zemích v porovnání se starými spolkovými zeměmi mohou být např. přetrvávající mírné rozdíly ve struktuře hospodářství a průmyslu. Společnosti a podniky starých a výkonnějších spolkových zemí se ve velké míře orientují na export a byly tak silně zasaženy celosvětovou krizí. V Sasku pak došlo v důsledku této krize k nejvýraznějšímu oslabení ve zpracovatelském průmyslu, který se specializuje na výrobu investičních prostředků. Pro rok 2010 se pak dále predikuje hospodářský růst ve výši 1,5 % (nové spolkové země: 1,7 %, SRN: 1,1%).²⁴

²² jedná se o reálné HDP (nominální HDP očištěno o inflaci)

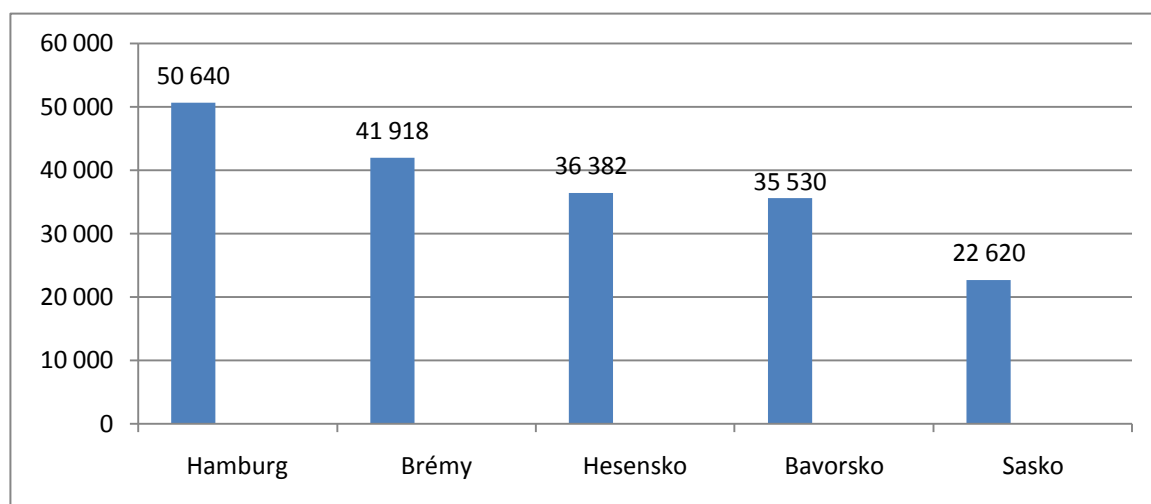
²³ WirtschaftsAtlas Sachsen 2009 – Entwicklung des Bruttoinlandsproduktes, dostupné z http://web.mapchart.com/www-shared/tmp/ihk/4_1_1_Text.pdf; 2.3.2010; reálné HDP (nominální HDP očištěno o inflaci)

²⁴ Hospodářský telegram; dostupné z http://tschechien.ahk.de/fileadmin/user_upload/Vertretungen/Sachsen/Wirtschaftstelegramm_02-2010.pdf; 2.3.2010; reálné HDP (nominální HDP očištěno o inflaci)

Podíl nových spolkových zemí (bez Berlína) na HDP Německa v roce 2008 zůstává s přibližně 14,5 % na dlouhodobém průměru. Podíl samotného Svobodného státu Sasko na celkovém HDP v r. 2008 byl s 3,8 % sice největší z nových zemí, ale také byl zhruba pětina v porovnání se Severním Porýním-Vestfálskem, které stojí v rámci celého SRN při srovnání tohoto ukazatele na prvním místě, a kde je tento podíl téměř 22 %. V absolutních číslech: Sasko vyprodukovalo v roce 2008 asi 95,1 miliard €, zatímco Severní Porýní-Vestfálsko přes 540 miliard €. ²⁵Velkou roli zde ale hraje počet obyvatel, kdy v Severním Porýní-Vestfálsku žije přibližně čtyřikrát více obyvatel než v samotném Sasku.

Značné rozdíly jsou patrné rovněž při srovnání ukazatele HDP na obyvatele v roce 2008. Sasko se zde opět řadí do čela nových spolkových zemí s hodnotou 22 620 €, ale dvakrát více má například hanzovní město Hamburg (50 640 €). Druhou příčku obsadily Brémy (41 918 €), následované Hesenskem a Bavorskem. Sasko je až na 12. příčce z 16 spolkových zemí. ²⁶

Graf 4: HDP na obyvatele v r. 2008 ve vybraných zemích SRN (v €)

Zdroj: Standort Sachsen im Vergleich mit anderen Regionen 2009; dostupné z <http://www.erfolgreiche.sachsen.de/set/431/Standort%20Sachsen%202009%20Endfassung%2010.pdf>; str. 11-15; 2.3.2010

Rozdíly najdeme i uvnitř samotného saského regionu, kdy 40 % HDP je vytvářeno ve vládním kraji Drážďany, 34 % v kraji Chemnitz a 26 % v kraji Lipsko. Úrovně hospodářství vládních krajů se ještě týká i dosahovaná produktivita jako velikost HDP připadající na jednoho zaměstnance, který ho přináší. V tomto případě kraluje zemský okres Mittelsachsen (HDP/zam. v r. 2007: 52 400 €), na opačném konci je zemský okres Sächsische Schweiz – Osterzgebirge

²⁵ Ergebnisse für die Länder der BRD; dostupné z http://www.statistik.sachsen.de/11/JB/JB2009_22.pdf; 2.3.2010

²⁶ přehled a postavení jednotlivých zemí poskytnut v příloze č.3

ležící na hranicích s ČR (42 500 €). Průměr HDP na zaměstnance v celé spolkové zemi se v roce 2007 vyšplhal na hodnotu 47 530 € (rok 2000: 38 377 €).²⁷

2.2 Nezaměstnanost a pracovní trh

Svobodný stát Sasko disponuje velkým potenciálem pracovní síly s vysokou odbornou kvalifikací a vzdělaností obyvatelstva. Přesto zůstává nezaměstnanost i nadále pro celou spolkovou zemi, a zejména pak pro zemskou vládu, velmi aktuálním a palčivým problémem. Především v letech 2000 až 2005 vykazovala průměrná nezaměstnanost velmi vysoké hodnoty. Teprve díky většímu konjunkturálnímu oživení, které nastalo v roce 2006, poklesl počet nezaměstnaných do roku 2008 o přibližně 120 000 osob. Míra nezaměstnanosti, která se do roku 2006 pohybovala většinou mezi 17 a 18 %, klesla v roce 2008 na až na hodnotu 12,8 %, což představovalo pro Sasko na 279 573 nezaměstnaných.²⁸

Tabulka 1: Vývoj nezaměstnanosti v Sasku v letech 2000-2008

Rok	Nezaměstnanost v %	Počet nezaměstnaných
2000	17,0	387 868
2001	17,5	399 420
2002	17,8	405 480
2003	17,9	403 480
2004	17,8	396 328
2005	18,3	402 270
2006	17,0	371 892
2007	14,7	322 821
2008	12,8	279 573

Zdroj: Arbeitsmarktbilanz Sachsen, dostupné z http://www.smwa.sachsen.de/set/431/tab_bilanz_1209.pdf; 5.3.2010

V roce 2009 se však situace na trhu práce v důsledku celosvětové finanční krizi zhoršuje, nikoliv však drasticky. Dle předběžných statistických údajů se nezaměstnanost zvýšila o jednu desetinu procenta na 12,9 %, z čehož nezaměstnanost u žen činila 12,6 % a u mužů to bylo

²⁷ WirtschaftsAtlas Sachsen 2009 – Entwicklung des Bruttoinlandsproduktes, dostupné z http://web.mapchart.com/www-shared/tmp/ihk/4_1_1_Text.pdf; 2.3.2010

²⁸ Arbeitsmarktbilanz Sachsen, dostupné z http://www.smwa.sachsen.de/set/431/tab_bilanz_1209.pdf; 5.3.2010

13,2 %. Nejnovější předběžné údaje pro únor 2010 odhadují nezaměstnanost v Sasku na 13,6 % (pro leden 2010: 13,4 %), což je o něco méně, než je průměr v nových spolkových zemích vyjma Berlína (13,7 %). Zde, v rámci východního Německa, se Sasko umístilo uprostřed na 3.pozici za Durynskem a Šlesvickem-Holštýnskem.²⁹ Naopak pro staré spolkové země se odhaduje nezaměstnanost v únoru tohoto roku na 7,4 % a v rámci celého SRN na 8,7 %.³⁰ Dlouhodobě tedy zůstává počet nezaměstnaných v Sasku vysoko nad celoněmeckým průměrem. Další typické charakteristiky pro saskou nezaměstnanost jsou:

- vysoký podíl dlouhodobě nezaměstnaných – až 40 %, přičemž se jedná především o osoby nad 50 let
- stoupající počet zaměstnanců se zkráceným pracovním úvazkem, značný nárůst především v roce 2009 způsobený částečně konjunkturální krizí
- teritoriální nerovnoměrnost nezaměstnanosti – např. za r. 2008 činila nezaměstnanost 13 % v okrese Míšeň, na druhé straně přibližně 24,4 % v zemském okrese Görlitz (Zhořelec)³¹

Regionální vývoj na pracovním trhu tedy probíhá v Sasku nerovnoměrně. Zatímco poklesl počet nezaměstnaných ve vládních krajích Chemnitz a Drážďany od roku 2000 do současnosti o více než 45 000 osob, v lipském kraji poklesla nezaměstnanost jen o přibližně 16 000 osob. Lipsko je sice nejmenším vládním krajem v zemi, ale i procentuální vývoj potvrzuje celkově slabší zlepšování situace na pracovním trhu.

Také vývoj volných pracovních míst v regionu byl v předchozích letech velmi dynamický. Od roku 2002 do 2004 poklesl počet těchto volných míst o celou polovinu na 11 500, naproti tomu pak došlo v letech 2006 a 2007, kdy hospodářství výrazně rostlo, ke zvýšení nabídky volných míst až na téměř 30 000 pozic. Od roku 2008 dodnes má tato nabídka pracovních pozic opět sestupnou tendenci.³²

Dlouhodobým problémem pracovního trhu v Sasku je kromě vysokého počtu nezaměstnaných také nedostatek odborných profesí v zemi. Struktura nezaměstnaných totiž dlouhodobě neodpovídá požadavkům firem, které volné pozice nabízejí.

29 přehled a postavení všech spolkových zemí SRN uveden v příloze č. 4

30 Arbeitsmarkt in Sachsen; dostupné z http://www.smwa.sachsen.de/set/431/bericht_0210.pdf; 5.3.2010

31 Hospodářský profil spolkové země Svobodný stát Sasko; dostupné z <http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/nemecko/hospodarsky-profil-freistaat-sachsen/1000636/50094>; 5.3.2010

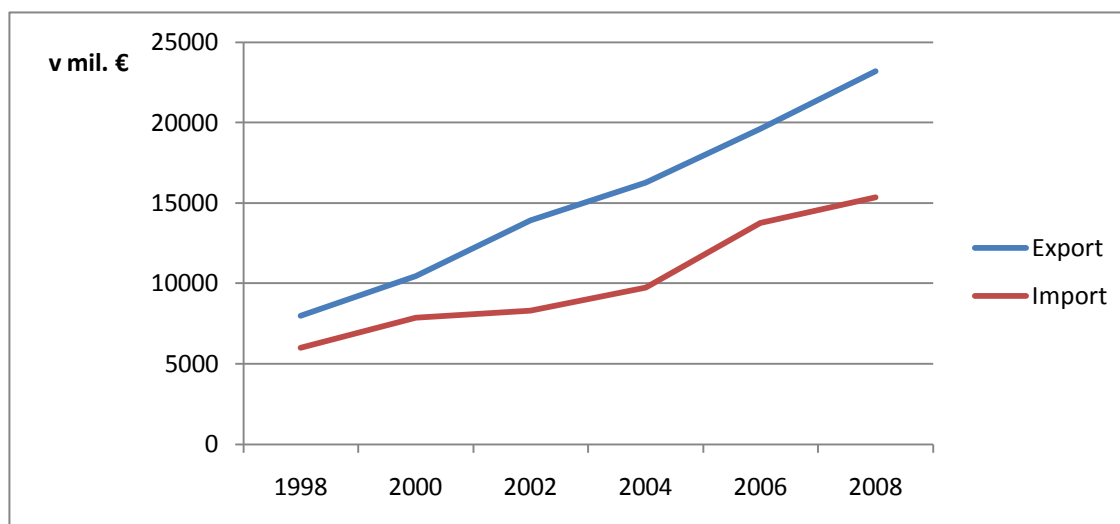
32 WirtschaftsAtlas Sachsen 2009 – Arbeitsmarkt im Freistaat Sachsen; dostupné z http://web.mapchart.com/www-shared/tmp/ihk/4_2_5_Text.pdf; 5.3.2010

2.3 Zahraniční obchod

Saský zahraniční obchod musel v roce 2008 čelit začínající hospodářské krizi, která tvrdě dopadla především na motor ekonomické konjunktury v Sasku, což představoval export. Poprvé od roku 1991 klesl saský export meziročně o přibližně jedno procento na hodnotu 23,2 miliardy €. Obzvláště výrazný pokles byl zaznamenán u vývozu elektrotechnických výrobků (-16 %). Krizový byl také rok následující (2009), kdy došlo v prvním pololetí k propadu exportu až o 30 %. V rámci celé spolkové republiky byl v roce 2008 zaznamenán ještě růst exportu o 2,8 %.

Naproti tomu dovoz se vyvíjel ve stejném roce ve Svobodném státu Sasko opačným způsobem. Ze zahraničí bylo dovezeno zboží v hodnotě 15,3 miliardy €, což znamenalo meziroční nárůst oproti roku 2007 přibližně 3,3 %.³³

Graf 5: Zahraniční obchod 1998 - 2008

Zdroj: Statistisches Landesamt des Freistaates Sachsen; dostupné z
http://www.statistik.sachsen.de/21/12_03/12_03_01_tabelle.asp; 7.3.2010

Co se týče exportního růstu, řadíme Sasko mezi vedoucí země v SRN, avšak podíl na celkové hodnotě exportu dosahuje pouze hodnoty 2,4 %. Přesto to je největší podíl ve srovnání s ostatními bývalými východoněmeckými zeměmi. Výsledků srovnatelných s celoněmeckým průměrem zatím nedosahuje ani exportní kvóta³⁴ saského hospodářství, která se sice až do roku 2007 permanentně zvyšovala, ale činila v roce 2008 přibližně 37 %. V celém Německu pak

³³ Statistisches Landesamt des Freistaates Sachsen - Außenhandel 1992 bis 2008 nach Warengruppen, dostupné z
http://www.statistik.sachsen.de/21/12_03/12_03_01_tabelle.asp; 7.3.2010

³⁴ exportní kvóta = podíl exportu na celkovém objemu odvětví, tj. kolik % celkové produkce daného odvětví šlo na vývoz

činila tato kvóta 41,9 %. V Sasku má tento ukazatel rostoucí tendenci, zejména pak u automobilového, strojírenského a chemického průmyslu. Podíl exportu na HDP v Sasku byl v roce 2008 25,1 %.³⁵

2.3.1 Komoditní struktura

Hlavními vývozními artikly byly v roce 2008 osobní automobily a přívěsy, které se vyvezly v tomto roce v hodnotě přesahující 5 miliard €, což bylo přes 22 % celkového exportu. Dále byl v zahraničí největší zájem o elektrotechnické výrobky, elektroniku a elektronické komponenty, jež se vyvezly v hodnotě více než 3 miliard €. U tohoto artiklu došlo ale zároveň k největšímu meziročnímu propadu (-16 %) způsobenému hospodářskou krizí ve světě. Dobře se dále vyvážely také automobilové komponenty jako motory, podvozky, karoserie a další příslušenství; dále pak stroje a zařízení, chemické polotovary, potraviny a zemědělské produkty.³⁶

U dovozu dominovaly v roce 2008 automobilové komponenty, kterých bylo dovezeno v hodnotě více než 1,5 miliardy €. Na druhém místě jsou osobní automobily a přívěsy s ročním importem za více než 1,2 mld. €, na třetím místě se projevuje nutnost dovozu energie a paliv, především pak jde o import ropy a zemního plynu (1,2 mld. €). Import doplňují dále podobně jako u exportu chemické polotovary a stroje a zařízení.³⁷ Na saském zahraničním obchodu se tedy velkou měrou podílejí hotové průmyslové výrobky, u dovozu činil tento podíl v roce 2008 přibližně 55,8 % a u vývozu to byly ¾ celkového exportovaného zboží (75,1 %).³⁸

2.3.2 Teritoriální struktura

Co se týče saského exportu, nejvýznamnějším obchodním partnerem je pro Sasko, stejně jako pro ostatní bývalé východoněmecké země, Evropská unie, kam směřovalo v roce 2008 téměř 55 % veškerého vyváženého zboží. V pořadí jednotlivých států ale dominují Spojené státy americké (7,3 %), dále země z EU – Polsko, Itálie a Francie a první pětiku uzavírá největší asijský partner - Malajsie s podílem přibližně 5 % na celkovém exportu Saska. O něco méně se

35 Hospodářský profil spolkové země Svobodný stát Sasko; dostupné z <http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/nemecko/hospodarsky-profil-freistaat-sachsen/1000636/50094>; 7.3.2010

36 Statistisches Landesamt des Freistaates Sachsen - Die zehn wichtigsten Warenuntergruppen im Export Sachsens 2008; dostupné z http://www.statistik.sachsen.de/21/12_03/12_03_03_grafik.asp; 7.3.2010

37 Statistisches Landesamt des Freistaates Sachsen - Die zehn wichtigsten Warenuntergruppen im Export Sachsens 2008; dostupné z http://www.statistik.sachsen.de/21/12_03/12_03_03_grafik.asp; 7.3.2010

38 Hospodářský profil spolkové země Svobodný stát Sasko; dostupné z <http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/nemecko/hospodarsky-profil-freistaat-sachsen/1000636/50094>; 7.3.2010

pak vyváží do Číny a na sedmém místě se umístila Česká republika - s podílem 5,3 %, což představuje export v hodnotě přibližně 1,2 mld. €. ³⁹

Největší přírůstek pak byl v roce 2008 zaznamenán především u Číny, kam se v meziročním srovnání vyvezlo o 26 % více, především šlo o automobilové komponenty (+48 %) a stroje a zařízení (+27 %). Naopak u vývozu do všech západoevropských zemí byly v tomtéž roce zaznamenány propady. ⁴⁰

Dovozním partnerem číslo jedna zůstává s velkým náskokem v roce 2008 Česká republika. Import z ČR se zvýšil meziročně o 4,3 % na 2,7 mld. €. Znamená to, že z celkového dováženého zboží do Saska, pochází 1/6 z naší republiky. Ropu a zemní plyn dováží svobodný stát téměř výhradně z Ruska, kdy v roce 2008 vzrostla meziročně hodnota ruských dovozů o přibližně 1/5. Došlo také k výraznému zvýšení importu z Polska, kdy se dovezlo meziročně o 13,5 % více zboží než v roce 2007. Dodávky polských elektrotechnických výrobků vrostly meziročně o téměř 50 % a srovnaly tím pokles dovážených automobilových komponentů vyrobených v Polsku. Celkově je podíl Evropy a EU u importu ještě výraznější než u exportu a dosahuje zde hodnot 82,8 % u Evropy a 66,7 % u EU.

Tabulka 2: 6 nejvýznamnějších dovozních partnerů Saska a vývoj dovozu od roku 2006

Stát	Rok			Meziroční změny	
	2006	2007	2008	2007	2008
	Mil. €			%	
Celkem	13746	14856	15345	8,1	3,3
ČR	2386	2594	2707	8,7	4,3
Rusko	1358	1405	1686	3,5	19,0
Polsko	882	1147	1302	30,0	13,5
Francie	1013	1060	1157	4,7	9,1
Rakousko	776	967	836	24,5	-13,5
Holandsko	781	796	819	1,0	2,0

Zdroj: Die Außenhandelspartner Sachsens; dostupné z http://www.statistik.sachsen.de/22/2_08ronge.pdf; 7.3.2010

39 Hospodářský profil spolkové země Svobodný stát Sasko; dostupné z <http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/nemecko/hospodarsky-profil-freistaat-sachsen/1000636/50094>; 7.3.2010

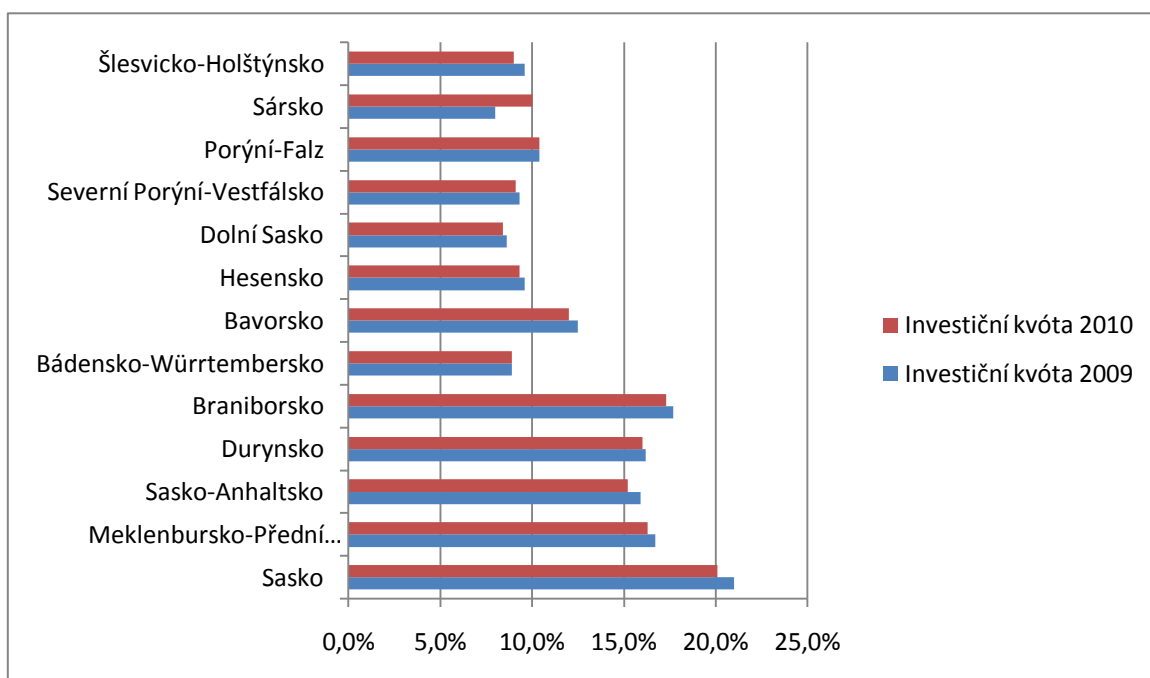
40 Außenhandel in Sachsen 2009; dostupné z http://www.statistik.sachsen.de/11/FB_Aussenhandel_2009.pdf; 7.3.2010

2.4 Veřejné investice a veřejný dluh

Sasko zaznamenalo v roce 2009 nejvyšší investiční kvótu ze všech spolkových zemí SRN. Veřejné investice se podílely na celkových výdajích Saska v roce 2009 21 %, v roce 2010 se odhaduje, že hodnota klesne o necelé procento na 20,1 %. Veřejné investice tedy činily 3,5 mld. € v roce 2009, respektive 3,3 mld. € v roce 2010, což v praxi znamená, že bylo v Sasku za tímto účelem vydáno každé páté euro.⁴¹ To je v současnosti více než ve kterékoli jiné spolkové zemi. Prostředky jsou v Sasku vydávány především na výstavbu nových silnic a zlepšení stávající zemské infrastruktury, na podporu ekonomiky, na ochranu životního prostředí, dále např. na zvýšení efektivnosti a konkurenceschopnosti saských letišť, na rozvoj vědy a výzkumu v zemi a v neposlední řadě také na podporu saského vzdělávacího systému, kultury a zdravotnictví.

⁴¹ Nachhaltige Finanzpolitik trotz schwieriger Rahmenbedingungen; dostupné z <https://publikationen.sachsen.de/bdb/showDetails.do?detailForward=listByKeyword&id=60467>; 13.3.2010

Graf 6: Podíl investičních výdajů na celkových veřejných výdajích v r.2009 a 2010

Zdroj: Nachhaltige Finanzpolitik trotz schwieriger Rahmenbedingungen; dostupné z <https://publikationen.sachsen.de/bdb/showDetails.do?detailForward=listByKeyword&id=60467>; údaje pro roky 2009 a 2010 u spolkových zemí, resp. městských států Hamburk, Brémy a Berlín nenalezeny; 13.3.2010

Vysoký podíl investičních výdajů na celkových výdajích v Sasku je jedna z priorit určených a prováděných saskou vládou a zemským ministerstvem financí. Další priority saské finanční politiky jsou např. omezení a srovnání rozpočtových výdajů na úroveň příjmů zemského rozpočtu a také je zde snaha maximálně eliminovat jakékoliv další zadlužování země.

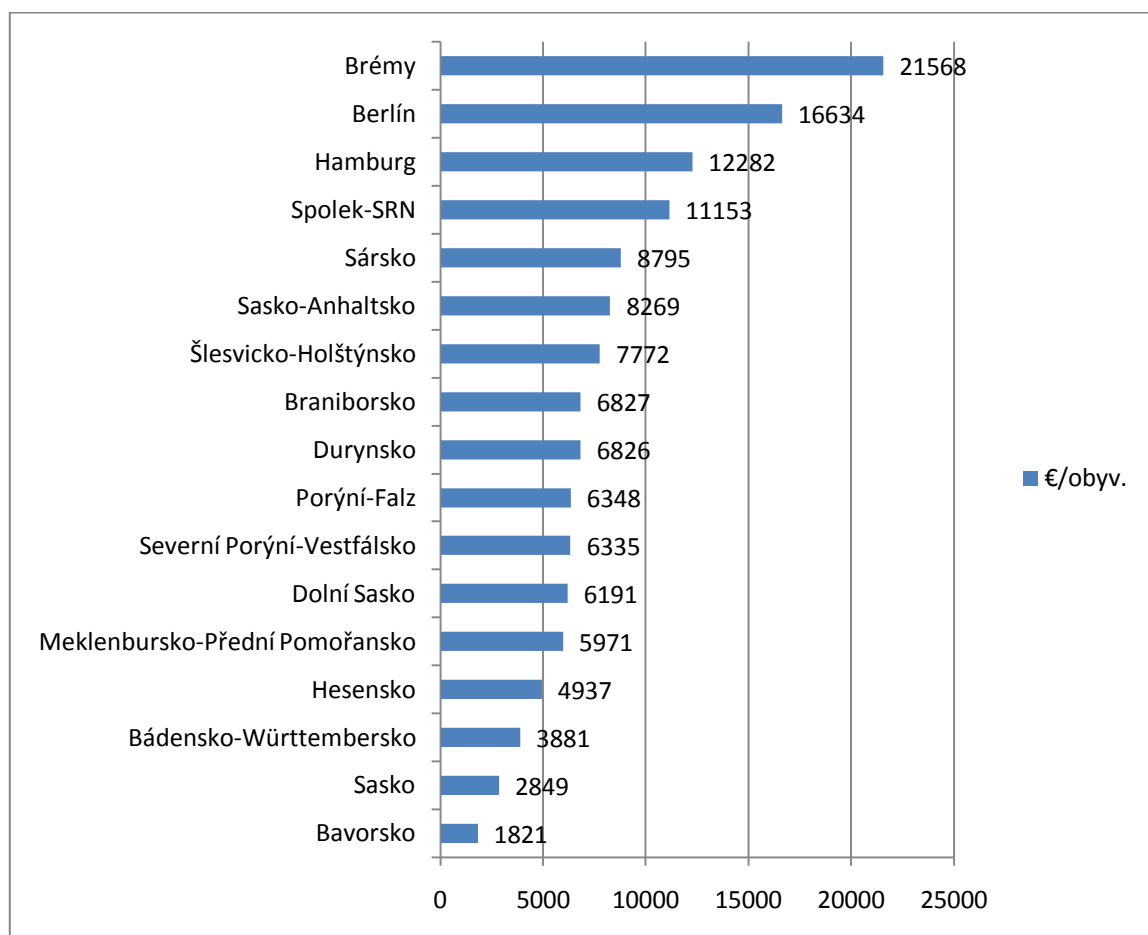
Na každého obyvatele Svobodného státu Sasko připadá dluh 2849 €, což představuje druhé nejnižší zadlužení na obyvatele ze všech spolkových zemí SRN.⁴² Průměr v rámci celého Německa činil ke konci roku 2007 přibližně 11153 €, což znamená, že Sasko vykazuje v porovnání s ostatními zeměmi mnohem menší zadluženost na obyvatele.

Pokud by Sasko vytvářelo od znovusjednocení Německa stejně vysoké dluhy jako ostatní spolkové země bývalého východního bloku, muselo by rok co rok vyčleňovat na dluhovou službu v průměru ještě dalších 830 mil. €, což by představovalo značný zásah do už tak napnutého rozpočtu. Naštěstí se tomu tak neděje, a zatímco úrokové náklady saského dluhu tvořily v roce 2007 3,4 % veškerých celkových výdajů, průměr v ostatních spolkových zemích

42 Der Haushalt des Freistaates Sachsen für 2009 und 2010; dostupné z http://www.lvz-online.de/download/content/081211_haushalt.pdf; 13.3.2010

činil už téměř 8 %. Celý Spolek, respektive vláda v Berlíně musela v roce 2007 uvolnit na splátku úroků ze státního dluhu SRN již celých 14 % z objemu celkových výdajů.⁴³

Graf 7: Zadluženost na obyvatele v roce 2007

Zdroj: Nachhaltige Finanzpolitik trotz schwieriger Rahmenbedingungen; dostupné z <https://publikationen.sachsen.de/bdb/showDetails.do?detailForward=listByKeyword&id=60467>; 13.3.2010

Co se týče saského rozpočtu, přibližně 50 % veškerých rozpočtových výdajů dokáže Sasko také pokrýt a to díky svým daňovým příjmům. Zbylá polovina saských výdajů musí být pokryta z příjmů, které do země přitékají z rozpočtu Spolku, z fondů Evropské unie a část příjmů Sasko získává v rámci tzv. finančního vyrovnání spolkových zemí (tzv. Pakt solidarity).

Jedná se o hospodářské vyrovnání a finanční transfery mezi starými a novými spolkovými zeměmi, přičemž hlavním cílem je zejména vytvoření rovnocenných životních podmínek. Finanční vyrovnání bylo v Německu vždy zdrojem konfliktů a rozepří, kdy protestovaly zejména

⁴³ Nachhaltige Finanzpolitik trotz schwieriger Rahmenbedingungen; dostupné z <https://publikationen.sachsen.de/bdb/showDetails.do?detailForward=listByKeyword&id=60467>; 13.3.2010

tradiční plátcí jako Bádensko-Württembersko, Severní Porýní-Vestfálsko, Hesensko, Hamburk a v neposlední řadě Bavorsko. To přispělo za tímto účelem od roku 1995 částkou 20,1 mld. €, v roce 2002 to bylo např. 2,2 mld. €, které putovaly především do zemí bývalého východního bloku. Finančně slabé bývalé východoněmecké země dostávají navíc podporu od spolkové vlády na tzv. zvláštní potřeby.⁴⁴

Počínaje rokem 2009 se ale množství příjmů plynoucích do Saska v rámci finančního vyrovnání zemí velmi rychle snižuje. Zatímco ještě v roce 2009 činily příjmy z Paktu solidarity 2,48 mld. €, v následujícím roce 2010 bude tato částka již o 200 mil. € nižší – 2,28 mld. € a stejným tempem snižování se bude pokračovat až do roku 2020, kdy prostředky z finančního vyrovnání zemí přestanou do Saska a ostatních bývalých východoněmeckých států proudit úplně.⁴⁵

Další omezení příjmů plynoucích do saské kasy zapříčiňuje poměrně výrazný pokles obyvatel, neboť daňové příjmy a také příjmy z Paktu solidarity se odvozují právě od počtu obyvatel dané spolkové země. V současnosti představuje úbytek jednoho obyvatele v Sasku ztrátu finančních prostředků ve výši 2800 € ročně. Bylo-li v Sasku ještě v roce 1991 asi 4,8 mil. obyvatel, odhaduje se, že do roku 2020 klesne počet obyvatel o 900 000 na 3,9 milionu, což představuje výrazný úbytek příjmů do zemského rozpočtu.⁴⁶ Důvodem úbytku obyvatel je jednak nízká porodnost v zemi a také odchod Sasů do bohatší části SRN či jiných vyspělejších zemí (USA, Velká Británie), kde nacházejí více pracovních příležitostí a lepší uplatnění.

44 HODOVÁ, L.: *Ekonomika Bavorska a jeho postavení v SRN*. (Bakalářská práce). Praha: VŠE 2008

45 Německo: Reakce na Pakt solidarity pro Sasko; dostupné z <http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/nemecko/nemecko-sasko-pakt-solidarity-reakce/1000636/56377/>; 14.3.2010

46 Nachhaltige Finanzpolitik trotz schwieriger Rahmenbedingungen; dostupné z <https://publikationen.sachsen.de/bdb/showDetails.do?detailForward=listByKeyword&id=60467>; 14.3.2010

2.5 Kupní síla a příjem na obyvatele

Kupní síla regionu zahrnuje disponibilní příjmy všech obyvatel žijících v dané oblasti, přičemž se jedná o příjmy, které jsou na jedné straně očištěny o daně a odvody na pojištění, na druhé straně je nutno připočíst příjmy od vlády, resp. vládní transfery. Jedná se tedy o množství zboží a služeb, které lze při existujících cenách za peníze získat.

V rámci celého SRN dojde dle předběžných předpokladů v nejbližších následujících letech ke stagnaci hodnoty kupní síly. V roce 2009 mohl průměrný Němec na vlastní spotřebu a obživu za rok vydat, dle proběhnuvší studie, přibližně 18957 €. V Sasku byla v roce 2009 kupní síla na jednoho obyvatele 15619 € ročně, což znamená, že index kupní síly svobodného státu vykazoval hodnotu 82,4 (SRN = 100). Tímto se Sasko řadí téměř na samý chvost všech spolkových zemí, přičemž horší hodnoty vykazují už jen Sasko-Anhaltsko (15452 €; index k.s.: 81,5) a Meklenbursko-Přední Pomořansko (15174 €; index k.s.: 80).⁴⁷ Pro srovnání, průměrnými nejvyššími disponibilními příjmy disponují obyvatelé Hamburku (20 993 €; index k.s.: 110,7) a Bavorska (20576 €; index k.s.: 108,5).⁴⁸

Index kupní síly vykazuje odlišné hodnoty i v rámci samotného Saska. Nad saským průměrem se nachází indexy k.s. ve všech hlavních jádrech spolkové země - v hlavním městě Drážďany, v Lipsku, ale i ve městě Chemnitz. Nižší než průměrnou kupní silou pak ale disponují četné venkovské a také periferní oblasti Saska.⁴⁹

Co se týče průměrného příjmu na obyvatele, v Sasku byl tento příjem v roce 2008 na úrovni 81 % celoněmeckého průměru. Průměrný zaměstnanec si tak ročně přišel na 22565 € brutto, tzn. před odvedením daně a příspěvků na jednotlivá pojištění. Meziročně došlo ke zvýšení průměrných ročních příjmů na obyvatele v Sasku o 504 €, resp. o 2,3 %.

V celém SRN pak činil roční brutto příjem v průměru 27754 € na jednoho zaměstnance, tj. zvýšení oproti roku 2007 o 629 € neboli, stejně jako v Sasku, 2,3 %.⁵⁰

⁴⁷ přehled a postavení jednotlivých spolkových zemí v příloze č.5

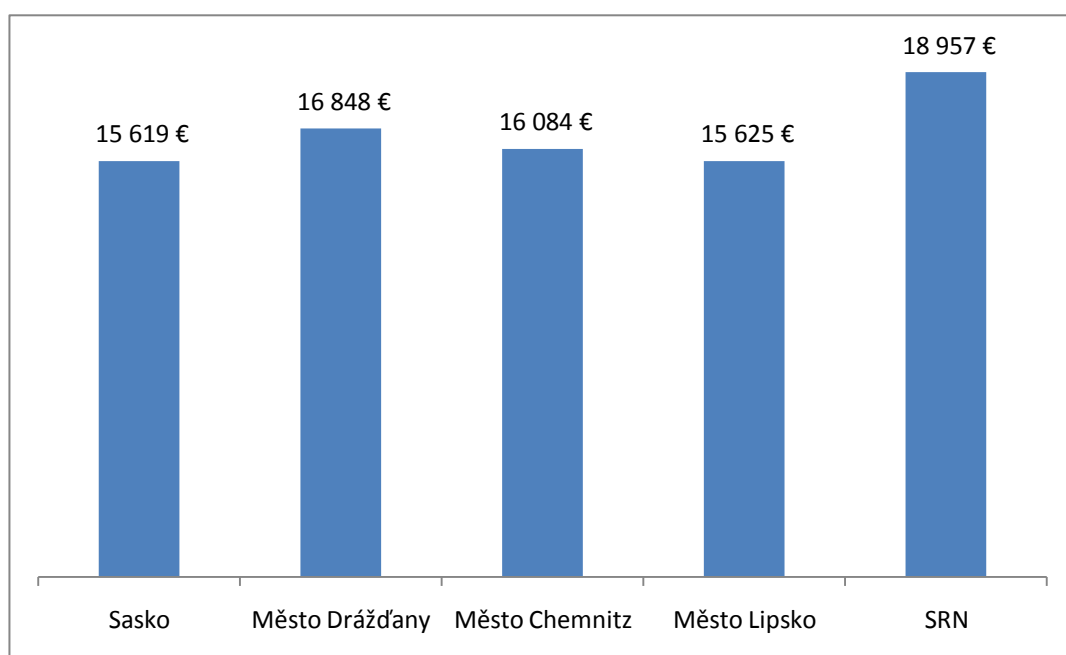
⁴⁸ Kaufkraft der Deutschen: Bundesländer im Vergleich; dostupné z http://www.mb-research.de/_mbr/_Deutschland/Kaufkraft/Kaufkraft_2009/MBR-Kaufkraft_2009_Bundeslaender.pdf; 15.3.2010

⁴⁹ Wirtschaftsstandort Chemnitz - Kaufkraft; dostupné z

http://www.smartsystemscampus.de/cwe_smartm/docs/Wirtschaftsstandort_Chemnitz_09.01.2010_online.pdf; str. 20; 15.3.2010

⁵⁰ Invest in Saxony – Gründe für Sachsen; dostupné z http://www.invest-in-saxony.net/de/Gruende_fuer_Sachsen/Kosten/Attraktive_Arbeitskosten_im_nationalen_und_internationalen_Vergleich/19097.html; 15.3.2010

Graf 8: Kupní síla na obyvatele v Sasku a SRN (2009)

Zdroj: Wirtschaftsstandort Chemnitz - Kaufkraft; dostupné z
http://www.smartsystemscampus.de/cwe_smartm/docs/Wirtschaftsstandort_Chemnitz_09.01.2010_online.pdf; str. 20; 15.3.2010

3 ČESKO - SASKÉ HOSPODÁŘSKÉ VZTAHY A PŘESHraniČNÍ SPOLUPRÁCE

3.1 Obchodní výměna ČR – Sasko

Geografická blízkost, obdobná průmyslová struktura obou zemí a rozsáhlé kooperační vztahy českých a saských firem jsou v současnosti významné faktory, které umožňují úzkou hospodářskou spolupráci a čilou obchodní výměnu. ČR a Svobodný stát Sasko mají tradičně velmi dobré hospodářské vztahy, což dokládá pozice Česka jako nejvýznamnějšího obchodního partnera, co se týče saského dovozu. Stejně tak neustále narůstají saské vývozy k nám - ČR již zaujímá sedmou příčku v žebříčku nejdůležitějších obchodních partnerů Saska v oblasti saského exportu. Vzájemná obchodní výměna se tedy vyznačuje nejen rychlým vývojem v posledních sledovaných letech, ale i pozitivním saldem ČR, což přehledně znázorňuje tabulka na konci textu.

Vysoké tempo růstu vzájemné obchodní výměny obou zemí dokládá např. zvýšení obrátu od sledovaného roku 1996 o více než pětinašobek. Téměř 7x pak vzrostl export českého zboží do Saska, pětinašobně se pak v letech 1996 - 2008 zvýšil saský vývoz. Této vzestupné tendenci jistě napomohl i vstup ČR do EU v květnu roku 2004. Co se týče meziročního vývoje, objem exportu z ČR do Saska se zvýšil v roce 2008 oproti předchozímu roku o 4,3 % na 2,7 mld. €; z celkového importovaného zboží do Saska tak pochází asi 1/6 z naší republiky. Objem saských vývozů se meziročně zvýšil o 2,5 % na 1,2 mld. €. Celkový obrat zaznamenal meziroční růst 3,8 % a přírůstek aktivního salda činil 5,9 %.⁵¹ V dlouhodobém horizontu ale není možné udržet toto vysoké tempo růstu vzájemné obchodní výměny, což také dokládají předběžné výsledky pro rok 2009, kdy došlo k výraznějšímu poklesu české i saské ekonomiky. V důsledku celosvětové hospodářské krize, která se vyznačuje např. slabou konjunkturou světového hospodářství, výrazným poklesem exportu nebo také klesající vnitřní poptávkou v jednotlivých zemích, došlo dle předběžných statistik k poklesu celkového českého exportu v roce 2009 o 14,1 % (export do SRN: -8,5 %)⁵². Vývoz do Saska si ale zachoval růstovou tendenci a i navzdory nepříznivým podmínkám vzrostl mírně o 0,7 %. Je to dáno do jisté míry působením německého šrotovného a

51 Hospodářské vztahy Saska s ČR, Hospodářský profil spolkové země Svobodného státu Sasko; dostupné z <http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/nemecko/hospodarsky-profil-freistaat-sachsen/1000636/50094/#hospovz> 24.3.2010

52 Český statistický úřad – Zahraniční obchod za leden až prosinec 2009; dostupné z [http://www2.czso.cz/csu/2009edicniplan.nsf/t/C4003261AE/\\$File/6001091201.pdf](http://www2.czso.cz/csu/2009edicniplan.nsf/t/C4003261AE/$File/6001091201.pdf); 24.3.2010

pokračujícím zájmem českých firem o vývoz do Saska i SRN. Jiná situace je u dovozu ze Saska, který se dle předběžných údajů pro rok 2009 meziročně propadl o 17,42 %.⁵³

Tabulka 3: Obchodní výměna ČR – Sasko ve vybraných letech⁵⁴

Rok	Dovoz z ČR do Saska (v mil.€)	Vývoz ze Saska do ČR (v mil.€)	Obrat (v mil.€)	Saldo (v mil.€)
1996	464	236	700	228
2000	785	462	1247	323
2004	1334	736	2070	598
2005	1928	851	2779	1077
2006	2386	1046	3432	1341
2007	2594	1195	3789	1399
2008	2707	1225	3932	1482
2009	2726	1012	3738	1713

Zdroj: Hospodářský profil spolkové země Svobodný stát Sasko; dostupné z

<http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/nemecko/hospodarsky-profil-freistaat-sachsen/1000636/50094/#hospovz> a

http://www.statistik.sachsen.de/22/2_08ronge.pdf; 24.3.2010

3.1.1 Komoditní struktura

Nejvýznamnější položkou českého vývozu do Saska jsou jednoznačně osobní automobily, respektive Škodovky. Oblíbenost české značky dokládá fakt, že v roce 2008 byla Škoda po VW a Opelu třetí nejprodávanější značkou v Sasku vůbec. Prodeje vzrostly v první polovině roku 2009 meziročně o 40 %, což bylo ale hlavně díky zavedení již zmiňovaného šrotovného ve výši až 2500 €. ⁵⁵ Zavedení státního příspěvku při koupi nového a sešrotování starého auta vzbudilo v SRN, respektive v Sasku zájem především o nákup nových vozů v cenové hladině mezi 200 tisíci a 300 tisíci korunami. Do tohoto cenového rozmezí spadá především mladoboleslavská Škoda Fabia, která tvořila až polovinu prodeje. Celkově činil podíl osobních automobilů a subdodávek pro automobilový průmysl na českém vývozu do Saska

⁵³ Pro údaje za rok 2009 použit zdroj: Obchodní výměna Saska, Saska-Anhaltska a Durynska s ČR (leden-prosinec 2009); dostupné z <http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/nemecko/nemecko-obchodni-vymena-cr-vyvoz-dovoz/1000636/56698/>; 24.3.2010

⁵⁴ Obchodní výměna Saska, Saska-Anhaltska a Durynska s ČR (leden-prosinec 2009); dostupné z <http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/nemecko/nemecko-obchodni-vymena-cr-vyvoz-dovoz/1000636/56698/>; 24.3.2010

⁵⁵ Šrotovné v Česku; dostupné z <http://www.srotovne2009.cz/search/label/N%C4%Bmecko>; 24.3.2010

v uplynulém roce 2009 přibližně 58 %. Dále v komoditní struktuře vývozu figurují např. polotovary, ocel, plechy a kovové zboží, elektrické přístroje a příslušenství.

Hlavní vývozní položky ČR (v tis. €)⁵⁶:

1. Osobní automobily, karavany: 1 414 076
2. Podvozky, karoserie, motory, automobilové díly: 169 249
3. Polotovary: 157 613
4. Ocel, plechy a kovové zboží: 87 610
5. Elektrické přístroje a příslušenství: 84 875
6. Mléko a mléčné výrobky bez sýrů a másla: 48 073

Z uvedeného přehledu je patrné, že významným českým vývozním artiklem jsou i potravinářské a zemědělské produkty. Zde dominují především mléko a mléčné výrobky bez sýrů a másla, světově proslulé české pivo, slad, kakaové výrobky, olej nebo pšenice. V roce 2009 činil vývoz našich potravinářských a zemědělských výrobků celkově 124,8 mil. €; jejich podíl na vývozu činil 4,6 % a celkově v tomto vývozním artiklu ČR vykazovala aktivní saldo.

Tabulka 4: Vývoz a dovoz potravinových komodit v období leden-prosinec 2009 (v tis. €)

Vývoz ČR	Dovoz ČR	Saldo – ČR
124 815	53 993	70 822

Zdroj: Obchodní výměna Saská, Saská-Anhaltska a Durynska s ČR (leden-prosinec 2009); dostupné z <http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/nemecko/nemecko-obchodni-vymena-cr-vyvoz-dovoz/1000636/56698/>; 25.3.2010

⁵⁶ Obchodní výměna Saská, Saská-Anhaltska a Durynska s ČR (leden-prosinec 2009); dostupné z <http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/nemecko/nemecko-obchodni-vymena-cr-vyvoz-dovoz/1000636/56698/>; 25.3.2010

Obdobnou komoditní strukturou, která odráží potřeby obou zemí, se vyznačuje i dovoz ze Saska do ČR. Zde jsou navíc ve velké míře zastoupeny minerální oleje a elektrotechnické komponenty.

Hlavní dovozní položky ČR (v tis. €)⁵⁷:

1. Podvozky, karoserie, motory, automobilové díly: 168 750
2. Polotovary: 74 278
3. Ocel, plechy a kovové zboží: 58 922
4. Minerální oleje: 58 637
5. Elektrické přístroje a příslušenství: 49 643
6. Elektrotechnické komponenty: 45 075

⁵⁷ Obchodní výměna Saska, Saska-Anhaltska a Durynska s ČR (leden-prosinec 2009); dostupné z <http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/nemecko/nemecko-obchodni-vymena-cr-vyvoz-dovoz/1000636/56698/>; 25.3.2010

3.2 Institucionální podpora vzájemné spolupráce ČR a Saska

3.2.1 Česko-německá obchodní a průmyslová komora (ČNOPK)

Nejvýznamnější institucí podporující obchod, export a kooperaci mezi ČR a Saskem je v současnosti Česko-německá obchodní a průmyslová komora, která je součástí celosvětové sítě německých bilaterálních zahraničních hospodářských komor (Auslandshandelskammern – AHK). Tyto komory jsou zastoupeny ve všech zemích, které jsou pro německé investory a firmy zvláště zajímavé, a nabízejí své služby, poradenství a kontakty německým a zahraničním firmám v 80 zemích celého světa. Zahraniční hospodářské komory dále úzce spolupracují se sítí vnitroněmeckých obchodních a průmyslových komor (Industrie- und Handelskammern – IHK) a společně se tak podílejí na tvorbě bilaterálních obchodních vztahů s ostatními zeměmi.⁵⁸

Zahraniční hospodářská komora v ČR nese oficiální název Česko-německá obchodní a průmyslová komora a sídlí od roku 1993 v Praze na Václavském náměstí. ČNOPK navazuje na dřívější působení Delegace německého hospodářství v ČR, v současnosti sdružuje kolem 560 aktivních členů, tj. německých a českých podnikatelských subjektů a velkých německých firem působících u nás.

Svobodný stát Sasko má svoje vlastní zástupce v zahraničí v 11 zemích. V ČR jím je, právě na ČNOPK působící Ing. Michaela Textorová, která zde pracuje jako zmocněnec pro saské hospodářství.⁵⁹

Saský, ale i český investor se může pro potřebné informace obrátit také na 3 vnitroněmecké obchodní a průmyslové komory, které jsou nám nejbližší a které mají své sídlo ve svobodném státu. Jedná se o IHK Dresden, IHK Leipzig a v případě zájmu o regiony Chemnitz, Plauen a Zwickau je možnost kontaktovat IHK Südwestsachsen (IHK Jihozápadní Sasko).⁶⁰ Saské komory rozvíjí hospodářskou spolupráci také s hospodářskými komorami v městech českého

⁵⁸ ČNOPK; dostupné z <http://tschechien.ahk.de/cz/o-nas/>; 26.3.2010

⁵⁹ Internacionalizace firem a proexportní podpora v Sasku v době krize; dostupné z <http://www.businessinfo.cz/clanek/nemecko/nemecko-sasko-podpora-exportu-firmy/1000636/56735/>; 26.3.2010

⁶⁰ Europa in Sachsen; dostupné z http://www.hwk-dresden.de/Portals/0/pdfs/ausland/080725_EUinSachsen.pdf; 26.3.2010

příhraničí (např. HK Most, HK Děčín, HK Liberec a HK Poohří), které částečně doplňují činnost ČNOPK.

3.2.2 Společnost na podporu hospodářství Saska

Nejen SRN, ale i jednotlivé spolkové země se vyznačují propracovaným systémem proexportní podpory a internacionalizace, zejména pak středních a malých podniků. V Sasku v této oblasti vyvíjí aktivitu především Společnost na podporu hospodářství Saska – Wirtschaftsförderung Sachsen GmbH (WFS), což je státní organizace na podporu exportu a investic a určitá obdoba českých agentur CzechInvest a CzechTrade. Společnost se sídlem v Drážďanech byla založena v roce 1991, zaměstnává přímo přibližně 50 pracovníků a díky svým dalším 20 zahraničním zastoupením vykazuje velmi dobré výsledky a rozsáhlé aktivity. V letech 1992 – 2008 podpořila WFS společně se Saskou bankou pro výstavbu (Sächsische Aufbaubank – SAB) kolem 250 investičních záměrů zahraničních firem v Sasku v hodnotě 11 mld. €, které vytvořily cca 19 000 nových pracovních míst. Nejvíce zahraničních investic pak směřovalo do odvětví IT, telekomunikační techniky, elektroniky, dále pak do výroby automobilů, chemického průmyslu, papírenského, dřevozpracujícího a kovozpracujícího průmyslu. Nejvýznamnějšími zahraničními investory jsou USA, Švýcarsko, Rakousko, Itálie, Japonsko a Nizozemí.⁶¹

Zájmy WFS v ČR zastupuje od roku 2002 zmíněná Česko-německá obchodní a průmyslová komora. Hlavní oblasti působnosti a nabízené služby pražské kontaktní kanceláře, jež jsou uvedeny na oficiálním webu ČNOPK, jsou následující:⁶²

- mezinárodní propagace Saska jako hospodářského regionu
- poradenství potenciálních investorů při realizaci jejich investičních záměrů
- podpora saských firem při jejich exportních aktivitách
- pomoc při navazování spolupráce s firmami mimo území Saska
- pomoc při hledání kontaktů na českém trhu

⁶¹ Hospodářský profil spolkové země Svobodný stát Sasko; dostupné z <http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/nemecko/hospodarsky-profil-freistaat-sachsen/1000636/50094>; 27.3.2010

⁶² Společnost na podporu hospodářství Saska; dostupné z <http://tschechien.ahk.de/cz/zastoupeni/podpora-hospodarstvi-saska/>; 27.3.2010

- podpora při navazování a udržování kontaktů mezi správou obou zemí
- pravidelné informace o hospodářské situaci v Sasku a České republice
- informace o možnostech spolupráce saských a českých firem
- příprava a realizace odborných akcí
- organizace aktivit na veletrzích

3.3 Euroregiony

Velmi intenzivní formu bilaterální spolupráce představuje přeshraniční regionální kooperace v tzv. euroregionech. Na území ČR je v současné době 13 euroregionů, z nichž je pět v německo-českém pohraničí. V rámci sasko-českých bilaterálních vztahů jsou pak nejvýznamnějšími Euroregion Elbe/Labe a Euroregion Erzgebirge/Krušnohoří.

3.3.1 Euroregion Elbe/Labe

Oblast Euroregionu Elbe/Labe zahrnuje na české straně část severních Čech, resp. města a obce okresů Ústí nad Labem, Litoměřice a z části okresů Děčín a Teplice. Na německé straně je členem hlavní město Drážďany, oblast Saského Švýcarska, část Horního Polabí a Východního Krušnohoří. Region zaujímá rozlohu 5547 km², na které žije přibližně 1,4 milionu obyvatel.⁶³ Ke stěžejním úkolům euroregionu, který funguje úspěšně již od roku 1992, patří podpora spolupráce a rozvoje v oblastech např. regionálního plánování, životního prostředí, podpory hospodářství a cestovního ruchu či výstavba infrastruktury. Dále patří mezi hlavní cíle podpora snah a jednotlivých záměrů měst a obcí, které odpovídají rozvojovým cílům regionu. Také zastupování regionálních zájmů na příslušných úradech a institucích jakož i podpora aktivit v rámci závazných mezinárodních smluv o regionální přeshraniční kooperaci.⁶⁴ Euroregion Elbe/Labe umožňuje snadnější přístup k dotacím z EU. Od roku 1992 bylo realizováno více než 1000 projektů v celkové hodnotě 170 milionů €. Z toho podpora EU činila 90 milionů €. ⁶⁵ Uskutečněny byly např. následující projekty:

⁶³ Euroregiony; dostupné z <http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/rozvoj-regionu/euroregiony/1001179/5159/>; údaje z konce roku 1992; 28.3.2010

⁶⁴ Euroregion Elbe/Labe – Cíle a úkoly; dostupné z <http://www.euroregion-elbe-labe.eu/cz/o-nas/cile-a-ukoly/>; 28.3.2010

⁶⁵ Euroregion Elbe/Labe – Projekty; dostupné z <http://www.euroregion-elbe-labe.eu/cz/projekty/>; 28.3.2010

Přívoz na Labi

Vůbec první projekt, který byl v rámci Euroregionu Elbe/Labe uskutečněn, bylo znovuoobnovení přívozu mezi obcemi Reinhardtsdorf/Schöna a Hřenskem. Ke konci roku 1995 byla na vodu spuštěna přívozní loď „Kaiserkrone“, čímž mohl být zahájen zkušební provoz. Skutečný provoz byl pak v důsledku průtahů při budování přístavišť na obou stranách hranice zahájen 7. května 1997. Náklady na projekt tehdy činily přibližně 1,5 milionu DM, přičemž byly ze 75 % financovány evropskými podpůrnými programy PHARE – CBC a INTERREG II. Na zbytku financování se podílela ČR, Svobodný stát Sasko a příslušné zainteresované obce.⁶⁶

Dvounárodní gymnázium v Pirně

Jedná se o dvojjazyčné vzdělávací zařízení, Gymnázium Friedricha Schillera, s matematicko-přírodovědným zaměřením a rozšířenou výukou jazyků, přičemž výuka probíhá ve třídách složených z 15 českých a 15 německých studentů. Státní smlouva mezi ČR a Německem zajišťuje uznávání zdejší dosažené maturity jak českými, tak i německými univerzitami.

Kulturní pas⁶⁷

Počet turistů z ČR, kteří obdivují památky a pamětihodnosti Saska, v posledních letech zaznamenává velký nárůst, a proto se česká a německá strana dohodly, v rámci spolupráce v Euroregionu Elbe/Labe, na vydání tohoto zajímavého turistického produktu. Kulturní pas je určen českým návštěvníkům německé části euroregionu, kteří míří do zdejších muzeí, galerií a na prohlídky řady jiných pamětihodností. S tímto pasem je možno získat o polovinu levnější vstupenky a je to rovněž nástroj, jak zmírnit rozdíly v příjmech na obou stranách hranice a zpřístupnit tak saské památky mnohem širší veřejnosti. Na zadní straně pasu je výčet všech přibližně 66 kulturních zařízení, kde je možné slev využít. Kromě tohoto pasu si může návštěvník Saska zakoupit i kulturní kalendář, tzv. Kuka, což je měsíčník o sportovních a kulturních akcích celého euroregionu.

⁶⁶ Přeshraniční spolupráce mezi SRN a ČR v euroregionech; dostupné z www.prag.diplo.de/Vertretung/prag/cs/03/Grenzueberschreitende_regionale_Zusammenarbeit/seite_zusammenarbeit_euroregionen_cz.html; 30.3.2010

⁶⁷ Kulturní pas umožňuje slevy v Německých kulturních institucích; dostupné z http://varnsdorf.stranazelenych.net/kulturni_pas_umoznuje_slevy_v_nemeckych_kulturnich.html; 30.3.2010

3.3.2 Euroregion Erzgebirge/Krušnohoří

Euroregion Erzgebirge/Krušnohoří vznikl jako dobrovolné zájmové sdružení vybraných saských a severočeských měst a obcí v říjnu roku 1992. V současnosti sdružuje na 79 obcí a 42 organizací⁶⁸, přičemž v severních Čechách zahrnuje okresy Chomutov, Louny, Most, Teplice a Litoměřice. Na saské straně zaujímá okresy Freiberg, Annaberg a střední část Krušných hor – okresy Stollberg a Mittlerer Erzgebirgskreis. Území euroregionu zaujímá rozlohu celkově přibližně 5400 km², na kterých žije téměř 800 000 obyvatel.⁶⁹

Dle webových stránek Euroregionu Erzgebirge/Krušnohoří se sdružení zaměřuje především na⁷⁰:

- ekologickou obnovu krušnohorské oblasti, zlepšování přírodních a životních podmínek
- koncepci územního a regionálního plánování, budování infrastruktury, rozvoj hospodářských sil a růst životní úrovně v oblasti
- rozvoj mezinárodní dopravy v oblasti mezistátních přechodů
- rozvoj kulturní spolupráce, vzdělanosti, sportu, turistiky a humanitární pomoci
- rozvoj účinných forem spolupráce ve zdravotnictví, při nouzových stavech, živelných pohromách, požární ochraně, při rozvoji komplexního záchranného systému
- propagaci spolupráce regionů v ČR a SRN tiskem, distribucí a prodejem schválených periodik, informačních brožur a podobných tiskovin

V rámci tohoto euroregionu také vznikla poradenská centra se sídlem v Mostu na české a se sídlem ve Freibergu na saské straně, které bezplatně pomáhají s přípravou společných projektů v oblasti vzdělávání, dopravy, životního prostředí, rekvalifikací či kultury. Právě v oblasti kultury je každoročně pořádána řada společenských akcí zaměřených také na regionální mládež; nejvýznamnějším projektem je patrně divadelní festival, ale pravidelně se také koná řada uměleckých workshopů, letních jazykových táborů nebo ekokempů.

68 Seznam členských organizací Euroregionu Krušnohoří; dostupné z <http://www.euroreg.cz/?content=page&id=19>; 30.3.2010

69 Euroregiony; dostupné z <http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/rozvoj-regionu/euroregiony/1001179/5159>; proveden odhad na základě údajů z konce roku 2002; 30.3.2010

70 Erzgebirge – Krušnohoří; dostupné z <http://www.euroskop.cz/785/sekce/erzgebirge---krusnohori/>; 30.3.2010

Závěr

Hlavním úkolem této bakalářské práce byla zejména obecná charakteristika saského regionu, následně provést přehlednou analýzu tamější ekonomiky pomocí vybraných hospodářských ukazatelů a demonstrovat tak změny ve vývoji ekonomiky Svobodného státu Sasko v posledních letech. Dále jsem porovnával Sasko s ostatními spolkovými zeměmi v rámci SRN a v neposlední řadě jsem se zabýval úzkou vzájemnou provázaností saské a české ekonomiky, která byla navíc umocněna vstupem ČR do struktur Evropské unie.

Svobodný stát Sasko a Česká republika jsou země s řadou společných znaků a faktorů. Příkladem může být geografická blízkost obou států, společné dějiny či významné historické milníky ve vývoji hospodářství. Myšleny jsou především hospodářské změny, které zde proběhly v rámci transformačního procesu na počátku 90. let minulého století. Po obtížném období transformace centrálně plánované ekonomiky na ekonomiku tržní, které bylo spojeno s obdobím hospodářského útlumu je pro ekonomiku Svobodného státu Sasko typickým znakem posledních let silný hospodářský růst, pomineme-li celosvětovou recesi z minulého roku. Spolková země, pro kterou byl v minulosti příznačný především těžký průmysl a hutnictví v krušnohorské oblasti, se stala během několika let vývoje mezinárodně uznávanou a konkurenceschopnou spolkovou zemí s vyspělými technologiemi. Centrum celého Saska dnes tvoří bezpochyby hlavní město Drážďany ležící ve východní části svobodného státu. V minulosti rybářská vesnice, kurfiřtská obchodní osada a královská rezidence, dnes kulturní perla Německa a labská metropole, jež se rozvinula v moderní high-tech centrum celé Evropy. Od roku 1990 bylo v Drážďanech investováno přes 100 miliard tehdejších marek, z toho 55 miliard do průmyslu a řemesel. V Drážďanech sídlí také nejvyšší orgány státní správy. Zemi vede v současné době křesťanskodemokratický politik Stanislaw Tillich, který se stal v roce 2008 předsedou vlády. Poprvé v historii Svobodného státu Sasko usedl do premiérského křesla Lužický Srb, jež kromě němčiny, horní lužické srbštiny a polštiny ovládá rovněž češtinu, což předznamenává dobré sousedské vztahy. Sasko buduje a rozvíjí mezinárodní kontakty a vztahy také s ostatními evropskými, ale i mimoevropskými regiony. V dnešní době úzce spolupracuje s přibližně 30 státy světa, přičemž hlavními partnery ale nadále zůstávají státy střední a východní Evropy v čele s Českou republikou a Polskem.

Srovnáme-li Sasko s ostatními bývalými východoněmeckými spolkovými zeměmi, zjistíme, že v řadě ukazatelů má země vedoucí postavení a staví se tím prakticky na špici

bývalého „východoněmeckého hospodářství“. Zároveň je to také největší a nejlidnatější spolková země z této východní části SRN. Z uskutečněné analýzy pomocí prvního makroekonomického ukazatele, čímž bylo HDP, vyplývá, že díky dlouhodobému nárůstu této veličiny se Sasko právem řadí v pomyslném žebříčku výkonnosti ekonomik německých spolkových zemí na druhé místo. Růstu HDP napomohl také saský zahraniční obchod, jenž se neustále zvyšuje a je výrazně podporován řadou zemských institucí a zemskou vládou. Země se může pochlubit propracovaným systémem proexportní podpory a internacionalizace, zejména pak středních a malých podniků. Tyto pak čile obchodují především s ostatními členy Evropské unie, kam směřovalo v roce 2008 téměř 55 % veškerého vyváženého zboží. Dalším významným obchodním partnerem jsou Spojené státy americké, nová odbytiště nacházejí saské podniky a firmy také např. u asijských partnerů, především pak v Malajsii a v Číně, u které byl v roce 2008 zaznamenán největší meziroční přírůstek. Rychlý růst v posledních letech zaznamenává také obchodní výměna mezi Saskem a ČR. Naše republika již zaujímá sedmou příčku v žebříčku nejdůležitějších obchodních partnerů Saska v rámci saského exportu, mnohem lepší pozici zaujímáme ovšem u dovozů, kde jsme nejchudším obchodním partnerem Saska vůbec. Zde jsou hlavním obchodním artiklem produkty a výrobky související s automobilovým odvětvím. Další vytyčenou prioritou saské vlády je snaha o nízkou úroveň zadlužení obyvatel na jedné straně a zároveň podpora investic a snaha o vysoký podíl investičních výdajů na celkových výdajích na straně druhé. Za tímto účelem bylo vydáno každé páté euro, což celkově představuje nejvyšší investiční kvótu ze všech spolkových zemí SRN. Finanční prostředky jsou zde vyčleňovány např. za účelem ochrany životního prostředí, rozvoje vědy a výzkumu nebo také výstavby nových silnic, zlepšení stávající zemské infrastruktury a v neposlední řadě na podporu ekonomiky a tím i snížení nezaměstnanosti. Vývoj tohoto makroekonomického ukazatele zůstává v Sasku navzdory velkému potenciálu pracovní síly a poměrně vysoké vzdělanosti obyvatelstva i nadále velkým problémem, čímž svobodný stát výrazně ovlivňuje a zhoršuje celoněmecké průměrné hodnoty. Přestože patří Sasko k nejdynamičtějším německým spolkovým zemím, zde je potřeba ještě mnohé vylepšit.

Závěrečná část této bakalářské práce se věnuje přeshraniční spolupráci, které napomáhají projekty uskutečňované v rámci Euroregionu Elbe/Labe a Euroregionu Erzgebirge/Krušnohoří, a také tradičním velmi dobrým hospodářským vztahům. Bilaterální spolupráce byla ještě zesílena po vstupu ČR do EU v roce 2004. Věřím, že i v budoucnu budou vzájemné vztahy a obchodní prosperita nadále rozvíjeny a že se Svobodný stát Sasko stane, díky spolupráci s okolními

zeměmi, dobře cíleným investicím, mezinárodní konkurenceschopnosti a podpoře firem a podnikatelů ze strany státu, úspěšným regionem nejen v SRN.

Seznam grafů

Graf 1	Rozdělení křesel	11
Graf 2	Historické milníky saského hospodářství.....	16
Graf 3	Hospodářský růst v Sasku v letech 2000-2010.....	19
Graf 4	HDP na obyvatele v r. 2008 ve vybraných zemích SRN (v €).....	20
Graf 5	Zahraniční obchod 1998 - 2008.....	23
Graf 6	Podíl investičních výdajů na celkových veřejných výdajích v r.2009 a 2010	27
Graf 7	Zadluženost na obyvatele v roce 2007	28
Graf 8	Kupní síla na obyvatele v Sasku a SRN (2009)	31

Seznam obrázků

Obrázek 1	Mapa Svobodného státu Sasko	9
Obrázek 2	Stanislav Tillich.....	10

Seznam tabulek

Tabulka 1	Vývoj nezaměstnanosti v Sasku v letech 2000-2008.....	21
Tabulka 2	6 nejvýznamnějších dovozních partnerů Saska a vývoj dovozu od roku 2006.....	25
Tabulka 3	Obchodní výměna ČR – Sasko ve vybraných letech.....	33
Tabulka 4	Vývoz a dovoz potravinových komodit v období leden-prosinec 2009 (v tis. €) ...	34

Seznam použité literatury

1. PLCHOVÁ, B.: *Zahraniční ekonomické vztahy České republiky*. Praha: Oeconomica, 2006. ISBN 80-245-1102-9
2. WEGNER, M.: *Die neuen Bundesländer in der EG*. Baden-Baden: Nomos, 1993. ISBN 3-7890-2905-X
3. ZICH, F.: *Člověk v pohraničí : výzkum přeshraničních vlivů působících na obyvatele pohraničí ČR*. Ústí nad Labem: Univerzita Jana Evangelisty Purkyně, 2006. ISBN 80-7044-836-9
4. HODOVÁ, L.: *Ekonomika Bavorska a jeho postavení v SRN*. (Bakalářská práce). Praha: VŠE 2008
5. BAUER, F.: *Tisíc let česko-německých vztahů*. Praha: PanEvropa, 1995. ISBN 80-85846-03-9
6. ŠAUER, J.: *Německá otázka v evropské politice*. Praha: Oeconomica, 2005. ISBN 80-245-0940-7
7. BENEŠ, M.: *Konkurenceschopnost a konkurenční výhoda*. Brno: Centrum výzkumu konkurenční schopnosti české ekonomiky, 2006. ISBN 1801-4496

Použité elektronické zdroje

1. Zemské ředitelství Dresden, Svobodný stát Sasko,
<http://kancelar-hejtmana.kraj-lbc.cz/page822>
2. Hospodářský profil spolkové země Svobodný stát Sasko,
<http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/nemecko/hospodarsky-profil- freistaat-sachsen/1000636/50094/>
3. Sachsen – die Fakten 2006 (tschechisch),
<https://publikationen.sachsen.de/bdb/listByKeyword.do?currentPage=3>
4. Úkoly státní kanceláře,
<http://www.sachsen.de/cz/291.htm>
5. iHned.cz – Pravicový extrémisté uspěli v Sasku,
<http://zahranicni.ihned.cz/c1-25377080-pravicovi-extremiste-uspeli-v-sasku-vyuzili-slabin-velkych-stran>
6. E-Government in Freistaat Sachsen,
<https://publikationen.sachsen.de/bdb/showSearchResult.do?currentPage=1>

7. Bundesrat,
http://www.bundesrat.de/nm_6904/DE/struktur/recht/euzblg/euzblg-node.html?__nnn=true
8. Stěžejní témata saské evropské politiky,
<http://www.sachsen.de/cz/823.htm>
9. Europa für Sachsen,
<http://www.europa.sachsen.de/7924.htm>
10. Historie,
http://www.smwa.sachsen.de/de/Wirtschaft/Wirtschaftsstandort_Sachsen/Historie/17444.html
11. Wirtschaftsstandort Sachsen,
http://www.smwa.sachsen.de/de/Wirtschaft/Wirtschaftsstandort_Sachsen/17385.html
12. Statistisches Bundesamt Deutschland – Forschung und Entwicklung,
<http://www.destatis.de/jetspeed/portal/cms/Sites/destatis/Internet/DE/Content/StatistikenBildungForschungKultur/ForschungEntwicklung/Tabellen/Content75/FuEAusgabenUndBIPZeitreihe,templateId=renderPrint.psml>
13. Wirtschafts atlas Sachsen 2009 – Entwicklung des Bruttoinlandsproduktes,
http://web.mapchart.com/www-shared/tmp/ihk/4_1_1_Text.pdf
14. Standort Sachsen im Vergleich mit anderen Regionen 2009,
<http://www.erfolgreiche.sachsen.de/set/431/Standort%20Sachsen%202009%20Endfassung%2010.pdf>
15. Hospodářský telegram,
http://tschechien.ahk.de/fileadmin/user_upload/Vertretungen/Sachsen/Wirtschaftstelegramm_02-2010.pdf
16. Ergebnisse für die Länder der BRD,
http://www.statistik.sachsen.de/11/JB/JB2009_22.pdf
17. Arbeitsmarktbilanz Sachsen,
http://www.smwa.sachsen.de/set/431/tab_bilanz_1209.pdf
18. Wirtschafts atlas Sachsen 2009 – Arbeitsmarkt im Freistaat Sachsen,
http://web.mapchart.com/www-shared/tmp/ihk/4_2_5_Text.pdf
19. Statistisches Landesamt des Freistaates Sachsen,
http://www.statistik.sachsen.de/21/12_03/12_03_01_tabelle.asp
20. Die Außenhandelspartner Sachsens,
http://www.statistik.sachsen.de/22/2_08ronge.pdf
21. Außenhandel in Sachsen 2009,
http://www.statistik.sachsen.de/11/FB_Aussenhandel_2009.pdf

22. Nachhaltige Finanzpolitik trotz schwieriger Rahmenbedingungen,
<https://publikationen.sachsen.de/bdb/showDetails.do?detailForward=listByKeyword&id=60467>
23. Bundesländerranking 2009: Das Stärken-Schwächen-Profil,
http://www.bundeslaenderranking.de/pdf/2009_sachsen.pdf
24. Sächsische Staatsregierung einig: Haushalt der Generationengerechtigkeit,
<http://www.medienservice.sachsen.de/medien/news/31117>
25. Der Haushalt des Freistaates Sachsen für 2009 und 2010,
http://www.lvz-online.de/download/content/081211_haushalt.pdf
26. Německo: Reakce na Pakt solidarity pro Sasko,
<http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/nemecko/nemecko-sasko-pakt-solidarity-reakce/1000636/56377/>
27. Kaufkraft der Deutschen: Bundesländer im Vergleich,
http://www.mb-research.de/_mbr/_Deutschland/Kaufkraft/Kaufkraft_2009/MBR-Kaufkraft_2009_Bundeslaender.pdf
28. Wirtschaftsstandort Chemnitz – Kaufkraft,
http://www.smartsystemscampus.de/cwe_smartm/docs/Wirtschaftsstandort_Chemnitz_09.01.2010_online.pdf
29. Invest in Saxony – Gründe für Sachsen,
http://www.invest-in-saxony.net/de/Gruende_fuer_Sachsen/Kosten/Attraktive_Arbeitskosten_im_nationalen_und_internationalen_Vergleich/19097.html
30. Obchodní výměna Saska, Saska-Anhaltska a Durynska s ČR (leden-prosinec 2009);
<http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/nemecko/nemecko-obchodni-vymena-cr-vyvoz-dovoz/1000636/56698/>
31. Český statistický úřad – Zahraniční obchod za leden až prosinec 2009,
[http://www2.czso.cz/csu/2009edicniplan.nsf/t/C4003261AE/\\$File/6001091201.pdf](http://www2.czso.cz/csu/2009edicniplan.nsf/t/C4003261AE/$File/6001091201.pdf)
32. Šrotovné v Česku,
<http://www.srotovne2009.cz/search/label/N%C4%9Bmecko>
33. ČNOPK,
<http://tschechien.ahk.de/cz/o-nas/>
34. Internacionalizace firem a proexportní podpora v Sasku v době krize,
<http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/nemecko/nemecko-sasko-podpora-exportu-firmy/1000636/56735/>
35. Europa in Sachsen,
http://www.hwk-dresden.de/Portals/0/pdfs/ausland/080725_EUinSachsen.pdf

36. Společnost na podporu hospodářství Saska,
<http://tschechien.ahk.de/cz/zastoupeni/podpora-hospodarstvi-saska/>
37. Euroregiony,
<http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/rozvoj-regionu/euroregiony/1001179/5159/>
38. Euroregion Elbe/Labe,
<http://www.euroregion-elbe-labe.eu/index.html>
39. Přeshraniční spolupráce mezi SRN a ČR v euroregionech,
www.prag.diplo.de/Vertretung/prag/cs/03/Grenzueberschreitende__regionale__Zusammenarbeit/seite__zusammenarbeit__euroregionen__cz.html
40. Kulturní pas umožňuje slevy v Německých kulturních institucích,
http://varnsdorf.stranazelenych.net/kulturni_pas_umoznuje_slevy_v_nemeckych_kulturnich.html
41. Seznam členských organizací Euroregionu Krušnohoří,
<http://www.euroreg.cz/?content=page&id=19>
42. Erzgebirge – Krušnohoří,
<http://www.euroskop.cz/785/sekce/erzgebirge---krusnohori/>
43. Sachsen - Ein Land in Bewegung,
http://www.invest-in-saxony.de/de/Downloads/Broschueren/Sachsen_allgemein/101261.html
44. Sächsischer Landtag – Parlament,
<http://www.landtag.sachsen.de/cs/1716.aspx>

Přílohy

Seznam příloh

Příloha 1	Spolkové země SRN – základní přehled.....	50
Příloha 2	Věda a výzkum v jednotlivých spolkových zemích v roce 2007	51
Příloha 3	Reálné HDP, podíl v SRN a HDP na obyv. za rok 2008 ve spolkových zemích....	52
Příloha 4	Nezaměstnanost a počet nezaměstnaných v roce 2008.....	53
Příloha 5	Kupní síla na obyvatele a index k.s. v roce 2009 ve spolkových zemích SRN	54

Příloha 1: Spolkové země SRN – základní přehled

Země	Plocha (v km²)	Počet obyvatel	Hustota obyv. (v km²)
Staré spolkové země			
Bádensko - Württembersko	35 751,48	10 749 506	301
Bavorsko	70 551,58	12 519 728	177
Brémy	404,28	661 866	1637
Dolní Sasko	47 626,60	7 947 244	167
Hamburk	755,16	1 772 100	2347
Hesensko	21 114,75	6 064 953	287
Porýní-Falc	19 853,70	4 028 351	203
Sársko	2 568,65	1 030 324	401
Severní Porýní- Vestfálsko	34 088,43	17 933 064	526
Nové spolkové země			
Berlín	891,54	3 431 675	3849
Braniborsko	29 480,97	2 522 493	86
Durynsko	16 172,14	2 267 763	140
Meklenbursko-Přední Pomořansko	23 186,29	1 664 356	72
Sasko	18 419,48	4 192 801	228
Sasko-Anhaltsko	20 447,64	2 381 872	116
Šlesvicko-Holštýnsko	15 799,22	2 834 260	179
SRN	357 111,91	82 002 356	230

Zdroj: Statistische Ämter des Bundes und der Länder – Gebiet und Bevölkerung; dostupné z http://www.statistik-portal.de/Statistik-Portal/de_jb01_jahrtab1.asp; 13.4.2010

Příloha 2: Věda a výzkum v jednotlivých spolkových zemích v roce 2007

Země	Podíl na HDP (v %)	Výdaje na vědu a výzkum (v mil. €)
Staré spolkové země		
Bádensko - Württembersko	4,38	15 676
Bavorsko	2,82	12 212
Brémy	2,19	586
Dolní Sasko	2,49	5 152
Hamburk	1,94	1 665
Hesensko	2,64	5 682
Porýní-Falc	1,87	1 952
Sársko	1,08	328
Severní Porýní- Vestfálsko	1,8	9 471
Nové spolkové země		
Berlín	3,38	2 865
Braniborsko	1,22	651
Durynsko	1,81	880
Meklenbursko-Přední Pomořansko	1,31	456
Sasko	2,59	2 406
Sasko-Anhaltsko	1,14	588
Šlesvicko-Holštýnsko	1,19	851
SRN	2,53	61 482

Zdroj: Statistisches Bundesamt Deutschland – Forschung und Entwicklung; dostupné z <http://www.destatis.de/jetspeed/portal/cms/Sites/destatis/Internet/DE/Content/Statistiken/BildungForschungKultur/ForschungEntwicklung/Tabellen/Content75/FuEAusgabenUndBIPZeitreihe,templateId=renderPrint.psml>; 13.4.2010

Příloha 3: Reálné HDP, podíl v SRN a HDP na obyv. za rok 2008 ve spolkových zemích

Země	HDP (reálné; v %)	Podíl v SRN (v %)	HDP na obyv. (v €)
Staré spolkové země			
Bádensko - Württembersko	0,6	14,6	33 876
Bavorsko	1,5	17,8	35 530
Brémy	1,7	1,1	41 918
Dolní Sasko	1,7	8,6	26 902
Hamburk	2,1	3,6	50 640
Hesensko	1,3	8,9	36 382
Porýní-Falc	1,2	4,3	26 623
Sársko	1,6	1,3	30 168
Severní Porýní- Vestfálsko	1,4	21,7	30 113
Nové spolkové země			
Berlín	1,6	3,5	25 554
Braniborsko	1,0	2,2	21 721
Durynsko	1,0	2,0	21 875
Meklenbursko-Přední Pomořansko	1,2	1,4	21 439
Sasko	0,6	3,8	22 620
Sasko-Anhaltsko	1,8	2,2	22 427
Šlesvicko-Holštýnsko	1,1	3,0	25 945
SRN	1,3	100	30 343

Zdroj: Ergebnisse für die Länder der BRD – Bruttoinlandsprodukt 2008; dostupné z http://www.statistik.sachsen.de/11/JB/JB2009_22.pdf; 13.4.2010

Příloha 4: Nezaměstnanost a počet nezaměstnaných v roce 2008

Země	Nezaměstnanost (v %)	Počet nezaměstnaných
Staré spolkové země		
Bádensko - Württembersko	4,1	229 129
Bavorsko	4,2	276 638
Brémy	11,4	36 837
Dolní Sasko	7,7	304 363
Hamburk	8,1	72 958
Hesensko	6,6	204 417
Porýní-Falc	5,6	116 260
Sársko	7,3	37 005
Severní Porýní- Vestfálsko	8,5	759 564
Nové spolkové země		
Berlín	13,9	233 737
Braniborsko	13,0	175 459
Durynsko	11,3	135 203
Meklenbursko-Přední Pomořansko	14,1	124 211
Sasko	12,8	279 573
Sasko-Anhaltsko	14,0	175 081
Šlesvicko-Holštýnsko	7,6	107 509
SRN	7,8	3 267 943

Zdroj: Ergebnisse für die Länder der BRD – Erwerbstätigkeit und Arbeitsmarkt 2008; dostupné z http://www.statistik.sachsen.de/11/JB/JB2009_22.pdf; 13.4.2010

Příloha 5: Kupní síla na obyvatele a index k.s. v roce 2009 ve spolkových zemích SRN

Země	Kupní síla 2009 na obyv./rok (v €)	Index kupní síly na obyvatele (průměr SRN = 100)
Staré spolkové země		
Bádensko - Württembersko	20 230	106,7
Bavorsko	20 576	108,5
Brémy	18 075	95,3
Dolní Sasko	18 557	97,9
Hamburk	20 993	110,7
Hesensko	20 321	107,2
Porýní-Falc	18 924	99,8
Sársko	17 970	94,8
Severní Porýní- Vestfálsko	19 323	101,9
Nové spolkové země		
Berlín	17 381	91,7
Braniborsko	16 410	86,6
Durynsko	15 621	82,4
Meklenbursko-Přední Pomořansko	15 174	80,0
Sasko	15 619	82,4
Sasko-Anhaltsko	15 452	81,5
Šlesvicko-Holštýnsko	19 108	100,8
SRN	18 957	100

Zdroj: Kaufkraft der Deutschen: Bundesländer im Vergleich; dostupné z http://www.mb-research.de/_mbr/_Deutschland/Kaufkraft/Kaufkraft_2009/MBR-Kaufkraft_2009_Bundeslaender.pdf; 15.4.2010